

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Pilotordning for Multifunktionel jordfordeling

Vejledning om samtykke til fri multifunktionel jordfordeling

Juli 2023

Pilotordning for multifunktionel jordfordeling -
Vejledning om samtykke til multifunktionel jordfordeling

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i juli 2023

Foto: Ferdio for Landbrugsstyrelsen
© Landbrugsstyrelsen

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN 978-87-7120-101-7

Indhold

1.	Indledning.....	5
1.1	Hvem administrerer ordningen?.....	5
1.2	Nyt i denne vejledning	6
1.3	Vigtige datoer.....	6
1.4	Begrebsafklaring.....	6
2.	Om ordningen	9
2.1	Formål.....	9
2.2	Hvad er fri multifunktionel jordfordeling?.....	9
2.2.1	Hvad er indeholdt i den fri multifunktionelle jordfordeling?.....	9
2.2.2	Hvilke udgifter er ikke dækket?	9
2.3	Afsatte midler til ordningen	10
3.	Ansøgning om samtykke til multifunktionel jordfordeling.....	11
3.1	Hvem kan søge?.....	11
3.2	Krav til det multifunktionelle projekt	11
3.2.1	Nationale interesser	11
3.2.2	Eksempel på et multifunktionel jordfordelingsprojekt	17
3.2.3	Kerne- og planområde	19
3.2.4	Andre parametre.....	21
3.2.5	Ansøgers indledende undersøgelse	22
3.2.6	Finansiering af projekter	22
3.2.7	Lokal forankring	25
3.2.8	Væsentlig permanent ændring af arealudnyttelsen	25
3.3	Projektudvikling og forberedelse af ansøgning	25
3.4	Hvordan ansøges der?	27
3.5	Ansøgningens indhold	27
3.5.1	Ansøgningsskemaet	27
3.5.2	Obligatoriske bilag til ansøgningen	27
4.	Landbrugsstyrelsens behandling af din ansøgning	30
4.1	Sagsgange fra ansøgning til færdigt projekt	30
4.2	Vurdering af ansøgninger og prioritering	31
4.3	Afgørelse om betinget samtykke.....	32
4.4	Forundersøgelse.....	33
4.5	Afgørelse om endeligt samtykke.....	34
5.	Den multifunktionelle jordfordeling	35
5.1	Opstartsmøde og indledende møde	36
5.2	Jordfordelingsplanlægning.....	36
5.3	Berigtigelse	38
5.4	Kendelse, tinglysning og skæringsdag	38
5.5	Projektanlæggelse	38
5.6	Landinspektørarbejde og Geodatastyrelsen	39
5.7	Afslutning af jordfordeling	39

6.	Ændringer af projektet	40
6.1	Hvilke ændringer skal du oplyse om?	40
6.2	Ændringer, som opstår i forundersøgelsesfasen	40
6.3	Ændringer, som opstår i jordfordelingsfasen	42
7.	Afreportering.....	44
7.1	Krav om afreportering til Landbrugsstyrelsen	44
7.2	Evaluering.....	44
8.	Lovgrundlag og klageadgang	45
8.1	Klageadgang for afgørelse om samtykke til multifunktionel jordfordeling	45
8.2	Klageadgang for Jordfordelingskommissionens kendelse	45

1. Indledning

Multifunktionel jordfordeling kan løse flere samtidige arealkrævende opgaver i det åbne land, som fx:

- Udtag af landbrugsjord, som kan medvirke til klimasikring m.v.
- Udtag af arealer med henblik på beskyttelse af drikkevandet
- Udlæg af vådområder til forbedring af vandmiljøet i vandløb, søer og fjorde
- Udlæg af jord, så biodiversiteten bevares ved at skabe mere sammenhængende natur
- Udtagning af kulstofrig lavbundsjord for at begrænse frigivelse af drivhusgasser
- Befordre bosætning i landdistrikterne gennem attraktive nærmiljøer
- Befordre friluftsmuligheder gennem offentlig adgang til natur og miljø
- Forbedre arrondering af landbrugsejendomme

Fællesnævneren for realisering af sådanne flersidige arealkrævende projekter er multifunktionel jordfordeling.

Kommunerne er den primære myndighed i det åbne land. Naturstyrelsen driver en række store naturområder og har stor erfaring med realisering af naturprojekter i det åbne land. Begge myndigheder er således vigtige aktører i forvaltningen af det åbne land og med stor erfaring i at realisere lokale udviklingsplaner.

Lodsejerne er helt centrale for realisering af multifunktionelle jordfordelinger. Derfor sker jordfordelingsprocessen i tæt dialog med lodsejerne, hvor der indgås aftale om køb og salg af jord. Ofte kan Landbrugsstyrelsen gennem jordfordeling tilbyde fordele, som gør det attraktivt at indgå i en jordfordeling, samtidig med at projektarealer kan købes op til ovennævnte formål (dog ikke af Landbrugsstyrelsen).

Multifunktionelle projekter med multifunktionel jordfordeling er en win-win situation, hvor landdistrikterne udvikles, lokalsamfundet får bedre natur, miljø og friluftsmuligheder, og klimaet tilgodeses, når lokale lodsejere får mulighed for at tage jorde med ringe dyrkningsværdi ud af drift for til gengæld at få bedre driftsøkonomi ved bl.a. at samle jorden omkring deres bedrifter.

Denne vejledning er henvendt til projektere i kommuner og Naturstyrelsen, som ønsker at ansøge om fri multifunktionel jordfordeling under pilotordningen for multifunktionel jordfordeling.

Du kan bruge vejledningen, hvis du har et multifunktionelt projekt og ønsker en multifunktionel jordfordeling som redskab til at realisere projektet. Du kan også bruge vejledningen, hvis du arbejder med at udvikle et multifunktionelt projekt, hvor en multifunktionel jordfordeling kunne være en del af løsningen.

Vejledningen uddyber reglerne i Bekendtgørelse nr. 239 om multifunktionel jordfordeling af 16. marts 2020, som skal være overholdt for at komme i betragtning til en fri (gratis) multifunktionel jordfordeling, samt informerer om, hvordan du søger om at få gennemført en multifunktionel jordfordeling. Derudover beskrives processen fra ansøgning til jordfordelingens gennemførelse.

I afsnit 1.4 kan du finde en begrebsafklaring af de mest centrale begreber i forhold til pilotordningen for multifunktionel jordfordeling.

1.1 Hvem administrerer ordningen?

Landbrugsstyrelsen administrerer ordningen og træffer afgørelse om samtykke til den fri, multifunktionelle jordfordeling. Landbrugsstyrelsen, Miljøstyrelsen og andre relevante statslige myndigheder foretager en faglig vurdering af ansøgningerne. Den faglige vurdering indgår i en prioritering af ansøgninger.

1.2 Nyt i denne vejledning

Afsnit	Titel	Ændring
7	Afrapportering	Opdatering af procedure for afrapportering og henvisning til skema samt opdateret tekst om evaluering og henvisning til resultat af slutevaluering.

1.3 Vigtige datoer

Der er to årlige ansøgningsrunder i perioden 2020-2022, så længe der er midler at fordele. Denne ordning er en pilotordning. I TABEL 1.1 kan du se datoer for ansøgningsrunder for multifunktionel jordfordeling, i det omfang der er midler at fordele. Ordningen giver mulighed for, at projekter kan ændres efter, at der er givet samtykke til multifunktionel jordfordeling (se mere i afsnit 6). Sker der en udvidelse af jordfordelingen i et projekt, kan det betyde et ekstratræk på ordningens midler. Det kan indebære, at midlerne afsættes således, at der ikke vil være grundlag for at afholde alle planlagte ansøgningsrunder i fuldt omfang.

Første ansøgningsrunde i hvert år ligger om foråret, og anden ansøgningsrunde ligger om efteråret. Midlerne er fordelt mellem de to ansøgningsrunder, så der er ca. lige mange midler til rådighed i hver pulje. Evt. ubrugte midler fra en ansøgningsrunde overføres til den efterfølgende ansøgningsrunde.

TABEL 1.1. Ansøgningsrunder for multifunktionel jordfordeling

Dato	Hvad sker
2020	
24. marts 2020 til 15. maj 2020	1. ansøgningsrunde i 2020 – 1. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen
15. september 2020 til 31. oktober 2020	2. ansøgningsrunde i 2020 – 2. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen
2021	
15. marts 2021 til 30. april 2021	1. ansøgningsrunde i 2021 – 3. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen
15. september 2021 til 31. oktober 2021	2. ansøgningsrunde i 2021 – 4. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen
2022	
15. marts 2022 til d. 30. april 2022	1. ansøgningsrunde i 2022 – 5. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen
15. september 2022 til 31. oktober 2022	2. ansøgningsrunde i 2022 – 6. ansøgningsrunde samlet for pilotordningen

Datoerne for ansøgningsrunderne vil ligeledes blive annonceret på Landbrugsstyrelsens hjemmeside under Tilskudsguiden <https://lbst.dk/tilskudsguide/multifunktionel-jordfordeling/>.

Hvis en ansøgning modtages efter ansøgningsfristen, vil den ikke blive behandlet, og den vil ikke blive overført til næste runde.

1.4 Begrebsafklaring

Multifunktionelt projekt

Et multifunktionelt projekt er et samlet projekt med flersidede formål i det åbne land. Det sammentænker natur, miljø, klima, landdistriktsudvikling, friluftsliv og landbrug. Det beror på lokal inddragelse og samarbejde, således at projektet er lokal forankret.

Jordfordeling

Jordfordeling er en frivillig arealomlægning, hvor der foretages mange handler mellem flere ejendomme på samme tid. Den gennemføres samtidigt mellem de deltagende lodsejere på en fastsat skæringsdag (overtagelsesdag) efter, at jordfordelingskommissionen har afsagt kendelse herom. Det er frivilligt for lodsejerne at deltage i jordfordelingen.

Jordfordelingskommissionen

Jordfordelingskommissionen afsiger jordfordelingskendelse og består af 4 medlemmer:

- En formand (dommer).
- Et medlem, som er kyndig inden for kreditvurderinger og indstillet af Erhvervsministeriet
- Et medlem indstillet af Landbrug & Fødevarer, og
- Et medlem indstillet af Kommunernes Landsforening.

Multifunktionel jordfordeling

Multifunktionel jordfordeling er jordfordeling, der gennem køb og salg af jorde skal muliggøre flersidige formål ved ændringer i arealanvendelsen, som ønskes gennemført i det multifunktionelle projekt.

Erstatningsjord

Erstatningsjord er arealer, som opkøbes for at kunne gennemføre en hensigtsmæssig jordfordeling som erstatning for jord, der i forbindelse med jordfordelingen helt eller delvist udtages af produktion eller indgår i arrondering.

Projektelement

Projektelementer er alle de tiltag, der ønskes gennemført i det multifunktionelle projekt, som er med til at understøtte de nationale interesser. Et projektelement kan understøtte en eller flere nationale interesser. Fx vil rejsning af en skov være ét projektelement og forbedret arrondering et andet.

Arrondering af landbrugsejendomme

Arrondering omhandler primært tilpasningen af den enkelte bedrifts arealer, så bedriftens driftsøkonomi optimeres. Forbedret arrondering kan bl.a. opnås ved, at de enkelte bedrifters arealer gennem omfordeling kommer til at ligge mere samlet og/eller tættere på bedriftens bygninger, hvilket er hensigtsmæssigt for bedriftens økonomi.

Projektjord

Projektjord er de arealer, som ligger indenfor de forskellige projektelementer og skal ændre arealanvendelse i forbindelse med projektet. Fx vil jord, hvorpå der tænkes skovrejsning, være projektjord.

Kerneområde

Kerneområdet er udgangspunktet for den multifunktionelle jordfordeling. Kerneområdet dannes ved at indtegne en retvinklet firkant omkring alle projektelementer, undtagen arrondering, ved det nordligste-, sydligste-, vestligste- og østligste punkt i projektet. Arealet i den retvinklede firkant udgør kerneområdet. Kerneområdet indeholder således alle projektelementer foruden arrondering.

Planområde

Planområdet udgør hele det område, som jordfordelingen kan foregå i. Planområdet kan ændres undervejs afhængigt af lodsejertilslutning, -ønsker mv. Planområdets grænse kan i udgangspunktet maksimalt ligge 5 km fra kerneområdets grænse.

Jordfordelingsrealiserbarhed

Jordfordelingsrealiserbarhed er resultatet af en vurdering af, om der kan gennemføres en jordfordeling i området, hvor projektet finder sted. Dvs. kan jordfordelingen realiseres.

Projektrealiserbarhed

Projektrealiserbarhed omfatter, hvorvidt projektelementerne vurderes at kunne realiseres efter, at jorden er fordelt. Dvs. om projekterne kan etableres efter jordfordelingen er gennemført. I vurderingen indgår lokal forankring, projektf finansiering og særligt de projektelementer, som kræver en efterfølgende anlæggelse på projektarealerne. Det kunne fx være anlæg af grussti, opførelse af fugletårn eller skovrejsning.

100-1.000 ha forventet jordfordeling

Det multifunktionelle projekts størrelse opgøres i hektar forventet jordfordeling. For at komme i betragtning til multifunktionel jordfordeling skal projektet omfatte mellem 100 og 1.000 ha jordfordeling. Hektar forventet jordfordeling udgøres af jordfordeling af projektjord, arrondering og erstatningsjord.

Taskforce

Taskforce skal i ordningen om multifunktionel jordfordeling foretage en faglig vurdering af de indkomne ansøgninger i forhold til effekten på de nationale interesser, jordfordelingsrealiserbarhed, antal ha forventet jordfordeling og projektrealiserbarhed. Taskforcen bliver sammensat af relevante myndigheder alt efter ansøgningernes indhold. I Bilag 1 kan du se myndigheder, som vil kunne deltage i taskforcen.

2. Om ordningen

2.1 Formål

Formålet med ordningen er, primært gennem køb og salg af jorder, at gennemføre multifunktionel jordfordeling som redskab til at muliggøre multifunktionelle projekter. Disse projekter skal sammentænke landbrugsproduktion med fx rent vandmiljø, rent drikkevand, drivhusgasreduktion, Natura 2000 og bilag IV-arter, klimatilpasning, skovrejsning, biodiversitet og natur, økologisk landbrug, friluftsliv, landdistriktsudvikling samt arrondering af landbrugs-ejendomme.

Den multifunktionelle jordfordelingsordning er en pilotordning og kan søges i perioden 2020-2022, så længe der er midler at fordele. Rammerne for ordningen er fastlagt i modelpapir for multifunktionel jordfordelingsfond af 19. september 2019. Modelpapiret kan findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside <http://www.lbst.dk/jordfordeling>.

Overordnet skal ordningen tilvejebringe erfaringer med multifunktionelle jordfordelinger og udkommet heraf. Disse erfaringer skal tjene som input til en evt. senere jordreform i større skala.

2.2 Hvad er fri multifunktionel jordfordeling?

Jordfordeling er en frivillig arealoplægning. Den gennemføres samtidigt mellem de deltagende lodsejere på en fastsat skæringsdag efter, at jordfordelingskommissionen har afsagt kendelse herom. Det er frivilligt for lodsejerne at deltage i jordfordelingen.

Multifunktionel jordfordeling er jordfordeling, der skal muliggøre multifunktionelle projekter, som sammentænker landbrugsproduktion med andre nationale interesser som fx natur, miljø og klima på arealer i det åbne land i ét og samme projekt.

2.2.1 Hvad er indeholdt i den fri multifunktionelle jordfordeling?

Ordningen om multifunktionel jordfordeling indebærer en fri (gratis) multifunktionel jordfordeling. Det betyder, at Landbrugsstyrelsen gennemfører en ejendomsmæssig forundersøgelse og jordfordeling uden udgifter for ansøger eller de deltagende lodsejere. Forundersøgelsen danner grundlag for selve jordfordelingsprocessen, som omfatter administration, jordfordelingsplanlægning, køb og salg af erstatningsjord, jordfordelingsberigtigelse (myndighedskontrol), indhentning af tingbogsattester og aktudskrifter, tinglysningsafgift, gebyrer til Geodatastyrelsen, landinspektørarbejde m.v. Ordningen giver Landbrugsstyrelsen mulighed for at opkøbe erstatningsjord, som lods ejere kan købe i jordfordelingen i forbindelse med et projekt.

Erstatningsjord er landbrugsjord, som opkøbes af Landbrugsstyrelsen, eller som en lodsejer sælger i jordfordelingen. Erstatningsjorden sælges i jordfordelingen videre til andre lodsejere, der ønsker nye dyrkningsarealer, normalt fordi lodsejeren må afstå arealer, der udgår af produktion. Erstatningsjord "erstatte" den jord, som lodsejeren har måttet afstå til fx naturformål eller arronderingsjordfordeling.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at ordningen for multifunktionel jordfordeling ikke er en ordning, hvor der gives tilsagn om tilskud. Der gives samtykke til multifunktionel jordfordeling, hvilket indebærer mulighed for at få gennemført en jordfordeling og tilhørende køb/salg af arealer uden omkostninger for ansøger. Det betyder, at der ikke vil være et økonomisk mellemværende mellem dig som ansøger og staten (Landbrugsstyrelsen).

2.2.2 Hvilke udgifter er ikke dækket?

Ordningen om multifunktionel jordfordeling indeholder en fri multifunktionel jordfordeling. Der er derfor en række udgifter, som ordningen ikke dækker. Ordningen om multifunktionel jordfordeling dækker ikke udgifter såsom (ikke-udtømmende):

Projektejer:

- Lodsejerkompensation og værdiforringelse/tab ved pålæg af deklaration om ændret arealanvendelse
- Facilitering af projektet – udover de midler, som er givet igennem DUT, jævnfør afsnit 2.3
- Udgifter til indledende undersøgelse af arealers fysiske beskaffenhed og afgrænsning
- Projektanlæg

Lodsejer:

- Udgifter til fx rådgivning, lånoptagelse, overdragelse af betalingsrettigheder mv.

Landbrugsstyrelsen opkøber ikke projektjord til senere videresalg og tåler dermed ikke et tab i arealets værdi, som det er tilfældet i fx vådområde- og lavbundsprojekter. Landbrugsstyrelsens jordfordelingsplanlæggere forestår forhandlingerne med lodsejere og tilbyder køb og salg af erstatningsjord, som middel til at fremme jordfordelingen. Du skal som ansøger selv skaffe finansiering for værditab ved ændringer i arealanvendelsen og finde fremtidige ejere af arealerne. Se mere i afsnit 3.2.6 om medfinansiering og finansieringsplan.

2.3 Afsatte midler til ordningen

Ordningen om multifunktionel jordfordeling har udspring i Hjælpepakke til Landbruget af 28. september 2018, hvor der blev afsat 150 mio. kr. til en multifunktionel jordfordelingsordning. Ordningen er finansieret af nationale midler. Ordningen om multifunktionel jordfordeling er en pilotordning. Af de 150 mio. kr. er 46 mio. kr. afsat til jordfordelingsprocesserne og administration af ordningen samt 94 mio. til en jordpulje til opkøb af erstatningsjord. Erstatningsjorden kan tilbydes til salg til lodsejere i jordfordelingen. Endeligt er der givet 10 mio. kr. gennem Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) til kommunerne som bistand til facilitering af de multifunktionelle projekter.

I 2021 blev der givet yderligere 3 mio. kr. og i 2022 yderligere 20,5 mio. kr. til ordningen for multifunktionel jordfordeling til jordfordelingsprocesserne.

3. Ansøgning om samtykke til multifunktionel jordfordeling

3.1 Hvem kan søge?

Kommuner og Naturstyrelsen kan søge om fri, multifunktionel jordfordeling. Når Naturstyrelsen ansøger, skal det ske på baggrund af en aftale med eller på opfordring fra den eller de kommuner, hvor projektarealet er beliggende (se afsnit 3.5.2.6). Ansøger er projektejer.

To eller flere kommuner kan også gå sammen om at lave et projekt. Der kan dog kun være én projektejer i forhold til ansøgning om multifunktionel jordfordeling. Det er kommunerne, som afgør, hvem der skal stå som projektejer, og dermed bærer det juridiske ansvar i samarbejdet. Det er ikke muligt at skifte projektejer i forhold til samtykket for multifunktionel jordfordeling.

3.2 Krav til det multifunktionelle projekt

Hvis du har et multifunktionelt projekt, kan du få en multifunktionel jordfordeling, hvis projektet:

- understøtter mindst 3 nationale interesser, hvoraf mindst en har karakter af direktivforpligtigelse (se afsnit 3.2.1)
- har effekt i forhold til de omfattede nationale interesser (se afsnit 3.2.5)
- vurderes at være jordfordelingsrealiserbart (se afsnit 3.2.4.1)
- omfatter mellem 100 og 1.000 ha forventet jordfordeling (se afsnit 3.2.4.2)
- vurderes at være projektrealiserbart (se afsnit 3.2.4.3)
- er finansieret/kan finansieres (dog ikke udgifterne til jordfordeling) (se afsnit 3.2.6)
- er lokalt forankret (se afsnit 3.2.7)
- bidrager til væsentlig permanent ændring i arealudnyttelse i kerneområdet (afsnit 3.2.8).

3.2.1 Nationale interesser

For at få adgang til multifunktionel jordfordeling skal det multifunktionelle projekt understøtte mindst 3 nationale interesser, hvoraf mindst én skal have karakter af direktivforpligtigelse.

Nationale interesser, der har karakter af direktivforpligtelser:

- Rent vandmiljø
- Rent drikkevand
- Natura 2000 og bilag IV-arter
- Drivhusgasreduktion

Nationale interesser med høj prioritet:

- Klimatilpasning
- Natur og biodiversitet
- Skovrejsning
- Økologisk landbrug

Øvrige nationale interesser:

- Friluftsliv (herunder forbedret adgang)
- Landdistriktsudvikling
- Arrondering af landbrugsejendomme

Projektet må gerne indeholde projektelementer, som ikke falder under de 11 oplyste nationale interesser. Dog vil projektet kun blive vurderet på elementer, som understøtter de 11 nationale interesser. Vurderingen af projektet indgår i prioriteringen af, hvilke projekter der kan opnå samtykke om multifunktionel jordfordeling. I det følgende kan du læse, hvad der forstås ved de 11 nationale interesser og eksempler på tiltag, som kan medvirke til, at interessen understøttes og får effekt. Der kan være andre tiltag, som understøtter de nationale interesser, som ikke er nævnt i denne vejledning.

Det kan i nogle projekter være en fordel, hvis projektet udvikles, så det indeholder flere projektelementer, som understøtter en direktivforpligtende national interesse. Dette kan særligt være en fordel, hvis der er usikkerhed omkring projektelementets realiserbarhed. På denne måde kan du bedre sikre dig, at projektet vil blive ved med at leve op til minimumskravene for nationale interesser. I afsnit 6 kan du læse, hvorledes ændringer i projektet håndteres.

Den multifunktionelle jordfordeling er et redskab til at realisere det multifunktionelle projekt ved at tilvejebringe arealer til projektelementerne. Det sker fx ved at ændre ejerforhold, skaffe erstatningsjord og forbedre arronderingen.

3.2.1.1 Direktivforpligtende interesser

3.2.1.1.1 Rent vandmiljø

For at et projekt understøtter den nationale interesse for rent vandmiljø, skal projektet beskytte og forbedre vandøkosystemers tilstand, fx ved at reducere udledningen af næringsstoffer (kvælstof (N) og/eller fosfor (P)) til vandmiljøet eller forbedre den økologiske tilstand i målsatte vandløb og søer. Projektet medvirker derved til at nå målsætningerne under vandrammedirektivet.

Alle tiltag, som reducerer udledningen og/eller påvirkningen af kvælstof og/eller fosfor til vandmiljøet, medvirker i princippet til at sikre rent vandmiljø. For at tiltaget kan tælle med under rent vandmiljø, skal der være et identificeret indsatsbehov i vandområdeplanerne (VP2 / VP3). Se bilag 1 i "Vandområdeplan 2015-2021" for indsatsbehov til kystvande og bilag 2 i "Vandområdeplan 2015-2021" for indsatsbehov til søer samt seneste "Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter".

I sammenhæng med ordningen for multifunktionel jordfordeling, hvor fokus er på jordfordeling og projekter med en væsentlig permanent ændring af arealudnyttelsen, er det kun permanente tiltag, der kan tælle med. Permanente tiltag er fx etablering af vådområder, udtagning af kulstofrige lavbundsarealer, skovrejsning, sørestaurering, vandløbsrestaurering eller andre tiltag, der bidrager til ekstensivering af landbrugsarealer.

De forskellige projektelementer til understøttelse af rent vandmiljø kan udføres via eksisterende tilskudsordninger. Kvælstof- og fosforeffekten er principielt sikret ved, at projekterne skal leve op til de kriterier mv., der gælder for de respektive tilskudsordninger. Sø- og vandløbsrestaureringsordningerne medvirker til opnåelse af god økologisk tilstand. Tilskudsordningerne til vådområde- og lavbundsprojekter kan tælle med i vurderingen af effekten i forhold til multifunktionel jordfordeling, fra der er søgt om udbetaling til forundersøgelse, og indtil der er søgt om slutudbetaling til etableringstilsagnet. I forhold til Klima-lavbundsprojekter under Naturstyrelsens eller Miljøstyrelsens ordning kan disse tælle med i vurderingen af effekten ift. multifunktionel jordfordeling, fra der er givet et opdateret tilsagn (når forundersøgelsen er godkendt). Dette sikrer klarhed i forhold til demarkation af forundersøgelsen (se mere i afsnit 3.2.6.1), synergi i jordfordelingen og overblik over projektets effekter. Kravet gælder ikke for øvrige projekttyper.

I vurderingen af effekten af projektelementer til understøttelse af interessen for rent vandmiljø vægtes vandplanindsatser højest. Ved vandplanindsatser forstås projekter, der indgår i vandområdeplanernes indsatsprogram. Ved én indsats forstås "et projekt", dvs. et vådområdeprojekt, et skovrejsningsprojekt o. lign. I forhold til vandløb er indsatsen defineret ud fra tabel 1, bilag 1 i Indsatsbekendtgørelsen, hvor én indsats kan bestå af flere foranstaltninger (fx udlægning af groft materiale og fjernelse af fysiske spærringer). Dernæst vægtes andre tiltag af permanent karakter, hvor der anvendes dokumenterede virkemidler, der bidrager til reducere påvirkning med næringsstoffer og/eller forbedrer den økologiske tilstand. Ved dokumenterede virkemidler forstås virkemidler, der fremgår af forskningsinstitutionernes [kvælstof-](#) og [fosfor](#)-virkemiddelkataloger eller anden videnskabelig dokumentation, og hvor effekten er dokumenteret. Ved andre tiltag forstås fx anden skovrejsning, ekstensivering af landbrugsarealer, genslyngning af vandløb mv. Derudover indgår størrelsen af forventet effekt og/eller omfang af tiltag i vurderingen.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.1.

3.2.1.1.2 Rent drikkevand

For at et projekt understøtter den nationale interesse for rent drikkevand, skal projektet sikre beskyttelse af grundvand og grundvandsdannelse. Projektelementer skal medvirke til at implementere vandrammedirektivet eller grundvandsdirektivet for, at projektet understøtter den nationale interesse for rent drikkevand.

Der er forskellige tiltag, som sikrer rent drikkevand. Bl.a. forbud mod brug af næringsstoffer og pesticider på områder med drikkevands-/grundvandsinteresser såsom boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), indsatsområder (hvor kommunerne jf. vandforsyningsloven §13 skal lave planer for, hvordan de vil beskytte drikkevandet), områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), og indvindingsoplande uden for OSD, (jf. vandforsyningslovens §11a og de tilknyttede visninger i arealinfo). Dette kan sikres ved fx sprøjtrefri og gødningsfri dyrkning, etablering af skov uden anvendelse af gødning eller pesticider eller naturprojekter inden for de nævnte områder. Erstatning for værdiforringelse af jorden som følge af dyrkningsrestriktioner finansieres som oftest af kommunen eller de vandværker, som har gavn af indsatsen.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.2.

3.2.1.1.3 Natura 2000 og bilag IV-arter

For at et projekt understøtter den nationale forpligtigelse i forbindelse med Natura 2000 og bilag IV-arter, skal projektet bidrage til at forbedre naturtilstanden i Natura 2000-områderne og sikre målopfyldelse og dermed bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for direktivarter og –naturtyper. Projektelementer skal således medvirke til at sikre opfyldelse af EU's naturbeskyttelsesdirektiver (fuglebeskyttelsesdirektivet og/eller habitatdirektivet), for at projektet understøtter den nationale interesse 'Natura 2000 og bilag IV-arter'.

Forskellige tiltag kan medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for de forskellige direktivarter og -naturtyper samt sikre bilag IV-arter. Det kan være driftstiltag, naturpleje eller naturgenopretning, der fremmer eller bevarer naturtyper/arter/levesteder for arter. Eksempler herpå er:

- Særlig pleje, ekstensivering, udtag eller drift af områder i overensstemmelse med den/de naturtyper/arter, der skal beskyttes/opretholdes eller etableres, jf. Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.
- Særlig drift, pleje eller evt. etablering af områder, der sikrer beskyttelse og levevilkår for bilag IV-arter.
- Projekter, der skaber/øger sammenhæng mellem kortlagte habitatnaturtyper eller levesteder eller som giver en øget robusthed.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.3.

3.2.1.1.4 Drivhusgasreduktion

For at et projekt understøtter den nationale interesse for drivhusgasreduktion, skal projektet sikre en reduktion af drivhusgasser enten ved at mindske udledningen eller øge optaget ved opbygning af kulstofpuljen i jorden eller biomasse. Projektelementer kan bl.a. medvirke direkte eller indirekte til at implementere EU's byrdefordelingsaftale. Der er forskellige tiltag, som sikrer drivhusgasreduktion hhv. udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, skovrejsning og etablering af vedvarende energianlæg. Tiltagene uddybes i det følgende.

Udtagning af kulstofrige lavbundsjorder

Udtagning af lavbundsjorder med et højt kulstofindhold stopper eller reducerer frigivelsen af CO₂ og sikrer fremtidig kulstofbinding i de pågældende jorder i betydeligt omfang. Effekten beregnes bl.a. på baggrund af kulstofindholdet i jorden, hvor høj vandstanden var før udtagning, og om dræningen ophører.

Effekten af at udtage lavbundsjorder er større, jo højere kulstofindholdet i jorden er. Det giver den største effekt at udtage jorder med et højt kulstofindhold på ≥ 12 pct., men der er også effekt af at udtage jorder med et kulstofindhold på 6-12 pct.

Effekten er markant større ved såkaldt 'aktiv udtagning', hvor dræningen afbrydes, end ved såkaldt 'passiv udtagning', hvor jorderne tages ud af omdrift men uden ophør af dræning. Danmarks reduktionsmål og forpligtelser kræver betydelige reduktioner, og derfor er aktiv udtagning væsentlig i vurderingen af effekten af projektelementer på drivhusgasreduktion. Projekter med aktiv udtagning af kulstofholdige jorder vurderes derfor mere effektive.

Hvis der søges om tilskud via lavbundsordningen, kan lavbundsprojektet tælle med i vurderingen af effekten i forhold til multifunktionel jordfordeling, fra der er søgt om udbetaling til forundersøgelse, og indtil der er søgt om slutudbetaling til etableringstilsagnet. I forhold til Klima-lavbundsprojekter under Naturstyrelsens eller Miljøstyrelsens ordning kan disse tælle med i vurderingen af effekten ift. multifunktionel jordfordeling, fra der er givet et opdateret tilsagn (når forundersøgelsen er godkendt). Dette sikrer klarhed i forhold til demarkation (se mere i afsnit 3.2.6.1), synergi i jordfordelingen og overblik over projektets effekter. For bestemmelse af drivhusgasudledning ved udtagning/ekstensivering af landbrugsjorder på kulstofrige lavbundsjorder henvises til Miljøstyrelsens hjemmeside for vandprojekter/lavbundsindsatsen. Klimaeffekten beregnes i CO₂-ækvivalenter.

Foruden udtag af lavbundsjorder kan der også beregnes en forventet klimaeffekt ved udtag af landbrugsarealer på minerale jorder, om end denne er betydeligt lavere.

Skovrejsning som klimavirkemiddel

Ved skovrejsning optages CO₂ og bindes som kulstof i træernes biomasse. Effekten hænger sammen med træernes tilvækst, således at jo større tilvækst træerne har, jo større er CO₂-optaget og dermed kulstoflagringen. Ved at gennemføre skovrejsning, hvor kulturerne anlægges med hurtigvoksende ammetræer/forkultur og blivende træarter tilpasset lokale forhold, vil man opnå en hurtig kulstofbinding i ammetræerne/forkulturen og en meget langvarig kulstofbinding i de blivende træer. Skovrejsningsprojekter, hvor en stor andel af kulturerne anlægges på denne måde, vurderes at være mest effektive i forhold til drivhusgasreduktion. Skovrejsningsprojekterne skal tinglyses med fredskovpligt.

Etablering af vedvarende energianlæg som klimavirkemiddel

Etableringen af vedvarende energi kan erstatte energiformer baseret på fossile brændsler og derved reducere udledningen af drivhusgasser. Der er forskellige anlæg på land, som bidrager til reduceret drivhusgasudledning såsom landvindmøller og solcelleanlæg. Den multifunktionelle jordfordeling kan skaffe arealer til etablering af nye anlæg for vedvarende energi eller udvidelse af eksisterende.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.4.

3.2.1.2 Nationale interesser med høj prioritet

3.2.1.2.1 Klimatilpasning

For at et projekt understøtter den nationale interesse for klimatilpasning, skal projektet reducere risikoen for oversvømmelser eller overbelastninger af dræn- og kloaksystemer fra en eller flere kilder (nedbør, vandløb, grundvand eller hav). Klimatilpasning dækker således primært tiltag, der tilbageholder, parkerer og/eller forsinker afstrømningen med henblik på at reducere risikoen for oversvømmelse af større samfundsøkonomiske værdier længere nedstrøms og derudover også beskyttelsestiltag af de kystnære dele af det åbne land til forebyggelse af oversvømmelser.

Der er forskellige tiltag, som sikrer klimatilpasning ved tilbageholdelse og/eller forsinkelse af afstrømning/vand, bl.a. etablering af vådområder, vanddeponering, opmagasinering af vand, oversvømmelsesbassiner, multifunktionelle rekreative anlæg, genslyngning af vandløb, naturlig og tilpasset hydrologi, som fx kontrolleret dræning og anlæg til opdæmning af vand. Oversvømmelsesbeskyttelse omhandler overvejende diger opført langs kysten, inde i landet og langs vandløb. I den forbindelse kan det være relevant med en jordfordeling til tilvejebringelse af areal til opførelse af nye anlæg eller udvidelse af eksisterende.

Klimatilpasning dækker også over tiltag på baggrund af planer for risikostyring bestemt i oversvømmelsesdirektivet. Formålet med oversvømmelsesdirektivet er at styre oversvømmelsesrisici med henblik på at mindske de negative følger for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomisk aktivitet som følge af oversvømmelse. For de udpegede risikoområder skal kommunerne udarbejde planer for styring af risikoen. Planerne skal indeholde alle aspekter af risikostyring med særlig vægt på forebyggelse, sikring/beskyttelse og beredskab.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.5.

3.2.1.2.2 Natur og biodiversitet

For at et projekt understøtter den nationale interesse for natur og biodiversitet, skal projektet gennem længerevarende eller permanent effekter bidrage til sikring, forøgelse, forbedring og/eller sammenbinding af naturarealer og levesteder.

Der er forskellige tiltag, som kan bidrage til at sikre natur og biodiversitet. Det kan være tiltag, der:

- forbedrer naturtilstanden på § 3-registrerede naturarealer
- forbedrer/udvikler arealer, der i Grønt Danmarkskort er udpeget som økologiske forbindelser, potentielle økologiske forbindelser, naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser
- forbedrer levesteder for rødlistede arter
- udlægger eksisterende relevant skov til urørt skov
- forebygger introduktioner af invasive arter, og/eller tiltag der begrænser de invasive arters udbredelse og påvirkning på hjemmehørende arter og økosystemer, som fx bekæmpelse, der ikke skader hjemmehørende biodiversitet, og genopretning.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.6.

3.2.1.2.3 Skovrejsning

For at et projekt understøtter den nationale interesse for skovrejsning, skal projektet bidrage til, at der etableres ny skov ved plantning eller naturlig tilgroning i områder, som ikke er udlagt til 'negativ skovrejsning' i kommuneplanen. Skovrejsning, som national interesse, vurderes alene ud fra antal ha skovrejsning med tinglyst fredskovspligt. Skovrejsning kan være privat eller offentlig finansieret. Privat skovrejsning vurderes alene ud fra antal hektar skovrejsning med fredskovspligt. Den statslige skovrejsning vurderes efter [Naturstyrelsens retningslinjer](#) for god skovrejsning og tildeles tre point, hvis det forekommer i projektansøgningen, da indsatsområder for statslig skovrejsning generelt er over 30 ha.

Effekten af skovrejsning kan bidrage til at understøtte andre nationale interesser fx rent drikkevand, drivhusgasreduktion, rent vandmiljø eller natur og biodiversitet, hvad angår placering, antal træer, træsammensætning og varig omlægning af landbrugsarealer til skov. Effekten af statslig skovrejsning kan bidrage til den nationale interesse 'friluftsliv' ved at give øget adgang til arealerne. Effekten på andre nationale interesser tælles med under den/de relevante interesser.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.7.

3.2.1.2.4 Økologisk landbrug

For at et projekt understøtter den nationale interesse for økologi, skal projektet øge det økologiske landbrugsareal eller viden om omlægningen til økologisk produktion. Dette kan ske ved at udvide eksisterende økologiske bedrifter med nyt areal, eller ved at konventionelle bedrifter modtager et omlægningstjek fra en autoriseret økologikon-sulent.

Jordfordeling kan bidrage til økologisk landbrug bl.a. ved at skaffe mere areal til en økologisk lodsejer, som dermed øger sit økologiske areal. Det kan bl.a. være tilfældet, hvor en økologisk lodsejer kan udvide produktionen, hvis han/hun gennem jordfordelingen får mere areal tæt ved bedriften (væsentligt ift. at have malkekvæg på græs). Dette tiltag vil ligeledes kunne tælle med under forbedret arrondering. Ligeledes kan jordfordeling bidrage til, at en lodsejer får mulighed for at omlægge til økologi ved, at vedkommendes arealerne bliver placeret mere hensigtsmæssigt efter endt jordfordeling.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.8.

3.2.1.3 Øvrige nationale interesser

3.2.1.3.1 Friluftsliv

For at et projekt understøtter den nationale interesse for friluftsliv, skal projektet give øget adgang til frilufts- og naturoplevelser i et naturområde. Virkemidlet er tiltag, der er med til at skabe øget adgang og gerne permanente friluftsfaciliteter, der understøtter naturoplevelsen. For at et projekt understøtter den nationale interesse for friluftsliv, skal projektet derfor give øget adgang til frilufts- og naturoplevelser i et naturområde inden for kerneområdet. Ny offentlig adgang vil sige at projektet medfører, at offentligheden som noget nyt gives adgang til naturområder i kerneområdet i et omfang, der svarer til den adgang som til en hver tid gælder for tilsvarende arealer, der er offentligt ejet. Aftale om ny offentlig adgang skal tinglyses på ejendommen. Forbedring af eksisterende adgang til naturarealer i kerneområdet kan fx ske ved udvidelse af stisystemer. Friluftsfaciliteter kan fx være sidde- og hvilemuligheder, udsigtsplatforme, broer, pejlemærker og markerede ruter.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.9.

3.2.1.3.2 Landdistriktsudvikling

For at et projekt understøtter udvikling af levedygtige lokalsamfund i landdistrikterne, skal projektet have positive konsekvenser for det konkrete områdes udvikling eller bidrage hertil. Konsekvenserne kan beskrives som positive, hvis de kan forventes at medføre mere gunstige forhold for lokalsamfundet i det konkrete område, give mere

balancerede udviklingsmuligheder eller smidiggøre en omstilling, der vurderet ud fra områdets tilstand, og udvikling ikke kan undgås (jf. [Vejledning om konsekvensanalyser](#) afsnit 7.1). Der bør være en tilstrækkelig analyse-mæssig baggrund for at konstatere, at et område er i en situation, hvor omstilling er nødvendig, hvilket der skal redegøres for i ansøgningen.

For at et projekt kan siges at understøtte udvikling af levedygtige lokalsamfund i landdistrikterne, er det en forudsætning, at projektet kommer lokalsamfundet i landdistrikterne til gode, og at det omfattede projektområde kan betragtes som beliggende i et landdistrikt. Der kan derfor fx ikke opnås point til projekter i hovedparten af hovedstadsområdet, i eller i udkanten af større byer eller ved fx små oplandsbyer/forstæder til de store byer som fx Århus, Roskilde, Kolding og Sønderborg.

Tiltag, som kan medføre mere gunstige forhold for lokalsamfundet i et område, er fx tiltag, som sikrer mulighed for omplacering af boliger, medfører nye byggemuligheder, giver bedre adgang fra landsbyer til det åbne land og naturområder i projektområdet, understøtter muligheder for mere fysisk og kulturel aktivitet, giver nye eller opgraderer fælles mødesteder, eller fremmer lokal kulturformidling. Om et tiltag medfører mere gunstige forhold netop for lokalsamfundet kan fx basere sig på en afdækning af lokalsamfundets ønsker eller på forskningsbaseret kendskab til konkrete tiltags positive effekter på et lokalområde.

Jordfordeling kan lokalt bidrage ved, at ejendomme med utidssvarende boliger ved nedrivning af boligerne overgår til landbrugsformål eller natur, og at der samtidig skabes nye muligheder for boliger fx tæt ved landsbyen. Jordfordelingen kan ligeledes bidrage ved, at der sikres arealer til stiforbindelser fra landsbyerne til skole, fritidsanlæg, naturområde eller lignende. Eller hvis arealer nær bebyggelse ændrer anvendelse fra landbrugsjord til fællesareal, hvor beboerne kan mødes til fællesarrangementer, eller indrettes til sportsudøvelse. I jordfordelingen kan evt. også indgå arealer, der indeholder fortidsminder eller andre kulturspor, der efter jordfordelingen bliver mere tilgængelige og dermed i højere grad formidler den lokale historie.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.10.

3.2.1.3.3 Arrondering

I denne pilotordning for multifunktionel jordfordeling anses et projekt for at understøtte den nationale interesse for forbedret arrondering, hvis projektet bidrager til at ændre lokaliseringen af den enkelte bedrifts jorder, dvs. kortere afstand mellem bedriftens marker og fra bedriften til markerne. Forbedret arrondering er her, at de enkelte bedrifters jord gennem omfordeling kommer til at ligge mere hensigtsmæssigt, så det kan forbedre driftsøkonomien, dvs. samlet og/eller tættere på bedriftens bygninger. En landbrugsbedrift er en driftsenhed, der anvendes til jordbrugsmæssige formål, og som drives af samme fysiske eller juridiske person. En bedrift kan bestå af flere ejendomme, herunder arealer som ejes af lodsejeren, samt arealer som er tilforpagtet. I forhold til at skabe en bedre arrondering er det væsentligt at se på, hvor bedriftens jorde drives fra.

Arrondering indgår som et muligt projektelement og kan sammen med erstatningsjord give lodsejerne incitament til at gå med i projektet.

For at kunne vurdere interessen arrondering skal du i ansøgningen redegøre for, hvor mange lodsejere, der har tilkendegivet at de kunne være interesseret i en arronderingsjordfordeling. Hvis der opnås betinget samtykke til multifunktionel jordfordeling, vil vi bede om at få en liste over disse lodsejere, så de kan indgå i verificeringen og estimeringen af jordfordelingen i projektet.

Du kan se principperne for vurdering af interessen i Bilag 2.11.

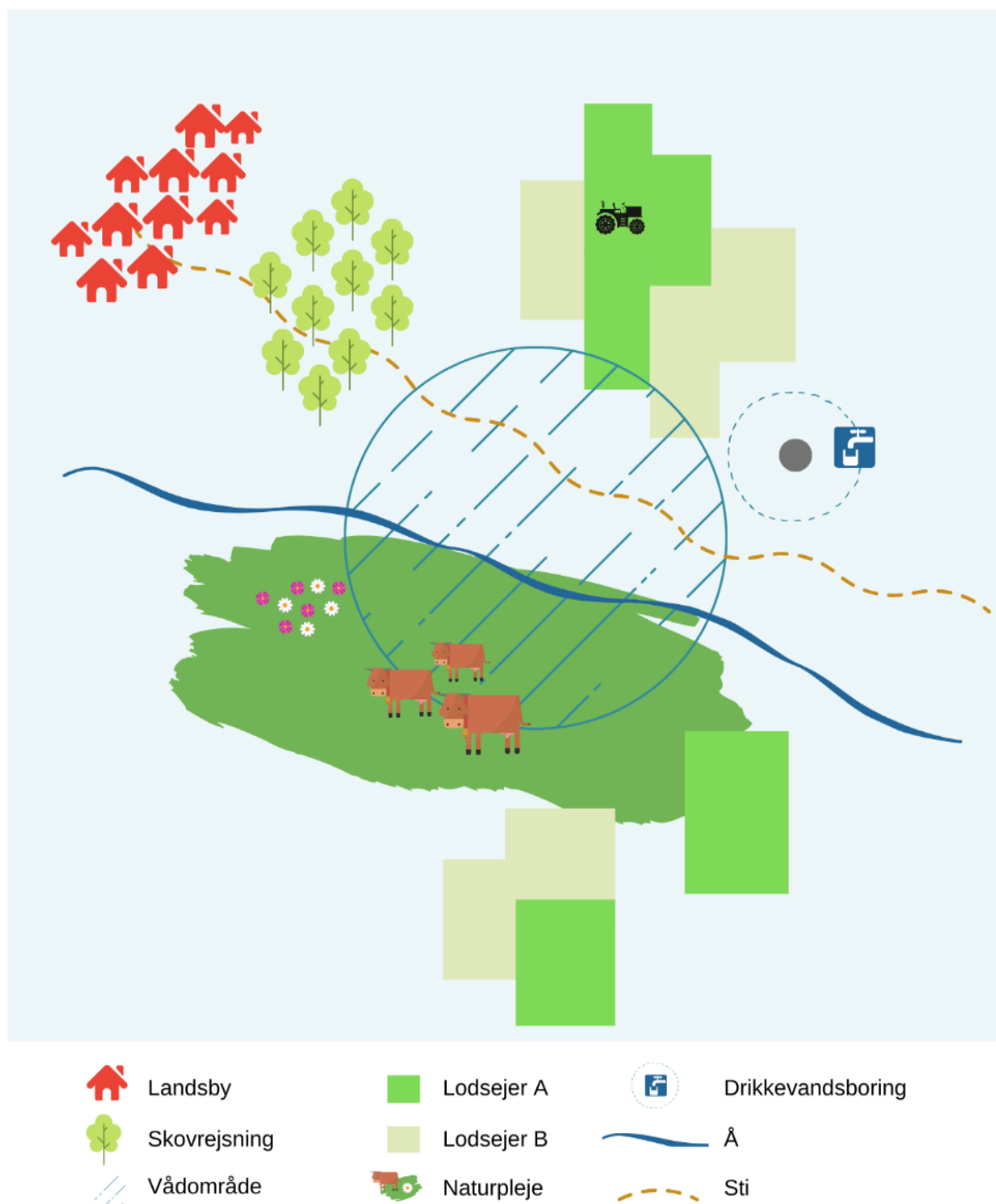
3.2.2 Eksempel på et multifunktionelt jordfordelingsprojekt

Et multifunktionelt projekt skal indeholde forskellige projektelementer, som bidrager til at understøtte forskellige nationale interesser. Et enkelt projektelement kan bidrage til opfyldelsen af flere end én national interesse. De forskellige projektelementer kan overlappe geografisk, ligge geografisk adskilte eller tilstødende.

Eksempel på multifunktionelt jordfordelingsprojekt

Et eksempel på et multifunktionelt projekt kunne være et projekt, som indeholder projektelementerne vådområde, naturpleje, arrondering af landbrugsejendomme, anlæg af vandresti, skovrejsning og forbud mod brug af gødning og pesticider nær drikkevandsboring. Se illustration af projektet på Figur 3.1.

- Vådområde: Understøtter de nationale interesser **rent vandmiljø** og **natur og biodiversitet**, da området reducerer udvaskning af kvælstof til vandmiljøet og samtidig udlægges til natur.
- Naturpleje: Understøtter den nationale interesse for **natur og biodiversitet**, da der laves aftaler om naturpleje på den genskabte natur i vådområdet sammen med den eksisterende natur, hvis naturværdi øges. I jordfordelingen findes nye ejere til arealerne, som indgår i en aftale om fremtidig pleje af naturen.
- Skovrejsning: Understøtter de nationale interesser **skovrejsning** og **natur og biodiversitet** ved varig omlægning af landbrugsareal til skov. Dette kan forbedre forholdene for natur og biodiversitet. Ved statslig skovrejsning understøttes den nationale interesse for **friluftsliv** ved at øge adgangen til arealet.
- Anlæg af vandresti samt bål- og shelterplads: Understøtter den nationale interesse **friluftsliv**, da der anlægges en sti fra en nærliggende landsby gennem skoven og ud til vådområdet og den nye natur. Desuden anlægges bål- og shelterplads ude i naturen. Dette øger adgangen til området samt skaber flere oplevelsesmuligheder i det åbne land.
- Forbud mod brug af gødning og pesticider nær drikkevandsboring: Understøtter den nationale interesse **rent drikkevand**. Det lokale vandværk opkøber et boringsnært beskyttelsesområde, hvor drikkevandets kvalitet sikres ved forbud mod brug af pesticider.
- Forbedret arrondering: Understøtter den nationale interesse for **arrondering**, da der omfordeles arealer mellem flere af lodsejerne i området. Særligt ejer to lodsejere (A og B) marker både nord og syd for en å, hvilket bevirker, at de af og til må køre gennem landsbyen for at komme ud til deres marker. I jordfordelingen får de mulighed for at købe marker, som ligger mere samlet og tættere på deres bedrift.

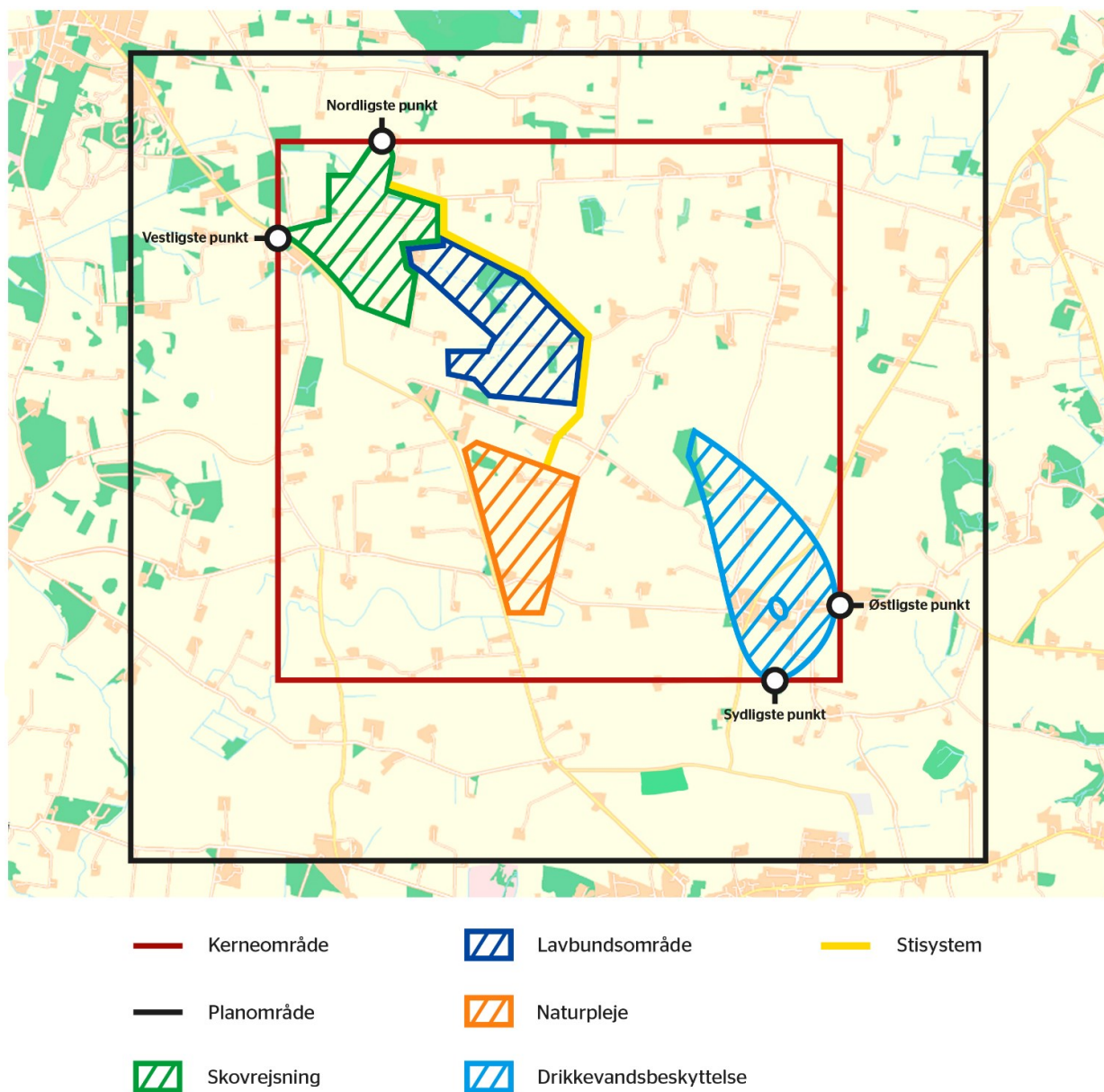
Figur 3.1 Eksempel på et multifunktionelt projekt

3.2.3 Kerne- og planområde

I ansøgningen skal du oplyse kerneområdets størrelse i hektar samt medsende et kort over kerneområdet. Kerneområdet bruges som udgangspunkt for jordfordelingen og danner baggrund for vurderingen af jordfordelingsrealiserbarheden (se Bilag 2.12). Kerneområdets størrelse skal oplyses ved ansøgning, men det er ikke kerneområdets størrelse, som skal være mellem 100 og 1.000 ha, men derimod det samlede forventede antal ha jordfordeling.

De enkelte projektelementer i det multifunktionelle projekt kan enten være overlappende, tilstødende eller geografisk adskilte. Der er som udgangspunkt ingen grænser for, hvor spredte projektelementerne må være. Dog skal der kunne laves en samlet jordfordeling for hele projektet og være synergi i jordfordelingen.

Du viser dit kerneområde på et kort ved, at du indtegner en retvinklet firkant omkring alle projektelementer, undtagen arrondering, ved det nordligste-, sydligste-, vestligste- og østligste punkt i projektet. Arealet i firkanten udgør kerneområdet. Størrelsen af den retvinklede firkant angiver kerneområdets areal i ha. Kerneområdets udformning og størrelse vil variere fra projekt til projekt. Figur 3.2 viser et eksempel på projektelementer og et kerneområde. Kerneområdet er indtegnet med rødt i Figur 3.2.

Figur 3.2 Illustration af projektelementer, kerneområde og planområde

Udregning af kerneområdets størrelse: Hvis siderne i rektanglet måler 2 km x 4 km, vil kerneområdets størrelse være 800 ha (1 km² svarer til 100 ha).

Kerneområdet indeholder alle projektelementer bortset fra arrondering. Arrondering, kun for arronderingens skyld og ikke som led i realiseringen af andre projektelementer, kan finde sted for bedrifter, hvis driftsbygninger ligger i kerneområdet eller maksimalt 5 km fra kerneområdets nærmeste yderste grænse. Da der kan gennemføres arrondering udenfor kerneområdet, arbejder Landbrugsstyrelsens jordfordelingsplanlæggere ud fra et planområde, som omfatter hele det område, som jordfordelingen kan foregå i. Planområdet kan ændres undervejs afhængigt af lodsejertilslutning, -ønsker mv. Planområdets grænse vil som udgangspunkt maksimalt ligge 5 km fra kerneområdets grænse. Planområdet er markeret med sort i Figur 3.2.

Tilpasning af landbrugsarealer med henblik på forbedring af den erhvervsmæssige drift kan foretages for ejendomme, hvis driftsbygninger ligger i kerne- eller planområdet.

Hvis projektelementerne ligger med stor afstand fra hinanden, kan der opstå en situation, hvor der intet overlap er mellem de berørte lodsejere, og hvor der i realiteten vil være tale om, at der laves to eller flere uafhængige jordfordelinger. Arrondering kan her være "limen" i projektet. Herudover kan arrondering ofte løse udfordringer i jordfordelingen ved at tilbyde lodsejerne en attraktiv aftale.

3.2.4 Andre parametre

Udover, at det multifunktionelle projekt bliver vurderet på effekten af de nationale interesser, er der en række andre parametre, som projektet vurderes på, når der søges om samtykke til multifunktionel jordfordeling. Disse parametre er jordfordelingsrealiserbarhed, antal hektar forventet jordfordeling samt projektrealiserbarhed. Disse gennemgås i de følgende tre afsnit.

3.2.4.1 Jordfordelingsrealiserbarhed

Jordfordelingsrealiserbarhed vurderes på baggrund af den fremsendte finansieringsplan samt lodsejeropbakning og lokal forankring. Ud fra finansieringsplanen vurderes det, om beløb til lodsejerkompensation og bud på jordpriser er tilstrækkelige. I lodsejer- og lokalopbakning vurderes der på, om lodsejerne er blevet inddraget, om lods-ejerne er positive overfor projektet, samt om der er købere til projektjorden (se mere herom i afsnit 3.2.7 og 3.5.2.4).

Med baggrund i disse vurderinger valideres antal ha forventet jordfordeling, som ansøger har angivet i ansøgningen. Herefter vurderes der på størrelsen af jordfordelingen i forhold til kerneområdet (se afsnit 3.2.3). Med andre ord valideres det antal ha jordfordeling, som kan forventes i projektet. Det er dette forhold mellem det validerede bud på ha jordfordeling i forhold til kerneområdets størrelse, som danner baggrund for pointsætningen af projektet. Hvis kerneområdet er stort, men projektet kun vurderes til at omfatte et lille antal ha jordfordeling, så kan det være uforholdsmæssigt dyrt at lave en samlet jordfordeling.

Du kan se principperne for vurdering af parameteren i Bilag 2.12.

3.2.4.2 Hektar forventet jordfordeling

For at komme i betragtning til en multifunktionel jordfordeling skal din ansøgning indeholde en angivelse af et samlet forventet behov for jordfordeling på mellem 100 og 1.000 ha. Det samlede forventede behov for jordfordeling i hektar udgøres af jordfordeling til de forskellige projektelementer, erstatningsjord og arronderingsjordfordeling. Du skal som projektejer dermed komme med et bud på, hvor mange hektar jordfordeling, der skal til for at realisere de forskellige projektelementer, sikre erstatningsjord og arronderingsjordfordeling. Antal hektar vil blive præciseret under den efterfølgende forundersøgelse, som Landbrugsstyrelsen forestår.

Projekter, hvor behovet for jordfordeling er under 100 ha eller over 1.000 ha, får afslag på baggrund heraf. Projekter på under 100 ha jordfordeling bliver uforholdsmæssigt dyre. Hvis projekterne bliver på over 1.000 ha, vil der kun være midler til at gennemføre meget få projekter. Dermed bliver det kun muligt i et begrænset omfang at opfylde ordningens formål om indsamling af erfaringer med multifunktionel jordfordeling. Se afsnit 6.3 for håndtering af ændringer i projektet i jordfordelingsfasen, som resulterer i, at jordfordelingen kommer under 100 ha.

Hvis der er søgt tilsagn om tilskud fra ordninger, hvor der er penge til jordfordeling, kan disse hektar ikke tælle med i det samlede forventede antal hektar, som angives i ansøgningen. Årsagen hertil er, at der ikke kan gives samtykke til multifunktionel jordfordeling til de hektar jordfordeling, som er betalt gennem andre ordninger eller anden finansiering. Der vil i sådanne tilfælde være tale om dobbeltfinansiering.

Særligt i forhold til at estimere hektarer til arronderingsjordfordeling kan det være en fordel at arbejde sammen med lokale repræsentanter for lodsejerne (herunder landboforeninger) for at komme med et bud herpå.

Du kan se principperne for vurdering af parameteren i Bilag 2.13.

3.2.4.3 Projektrealiserbarhed

Projektrealiserbarhed handler om, hvorvidt projektelementerne kan realiseres efter at jorden er fordelt. Det drejer sig særligt om de projektelementer, som kræver et efterfølgende anlæg på de arealer, som er fordelt i jordfordelingen. Det kunne fx være anlæg af grussti, opførelse af fugletårn eller etablering af vådområde med afkobling af dræn og genslyngning af å-løb. Der vurderes således på, om projektet kan og vil blive etableret, når jorden er fordelt. Hvis projektet vurderes ikke at kunne realiseres eller ikke vil blive realiseret efter, at jorden er fordelt, vil du ikke kunne opnå samtykke til multifunktionel jordfordeling.

Projektrealiserbarhed vurderes ud fra den medsendte finansieringsplan, lodsejeropbakning og øvrig lokal forankring samt kommunens planlægning. Hvis projektet går på tværs af kommunegrænser, vil projektrealiserbarheden ligeledes vurderes ud fra koordinering af projektet mellem de deltagende myndigheder. Ud fra finansieringsplanen vurderes der på, hvor stor en del af finansieringen der allerede er sikret, samt om planen har taget højde for alle udgifter på et passende niveau. I dokumentationen for lodsejeropbakning og lokal forankring vurderes der på inddragelsen af lodsejerne og lokalbefolkningen, og om der er opbakning til det konkrete projekt. Det er væsentligt for projektets realiserbarhed, at lokalsamfundet også ønsker projektet. I forhold til kommunens planlægning er det generelt væsentligt, at det vurderes, at kommunen kan vedtage det nødvendige plangrundlag for og give de nødvendige tilladelser til realisering af projektet.

Du kan se principperne for vurdering af parameteren i Bilag 2.14.

3.2.5 Ansøgers indledende undersøgelse

Projektet skal have effekt i forhold til de nationale interesser, som understøttes i projektet. Du skal redegøre for forventede effekter for alle interesser, som projektet understøtter ved ansøgning om multifunktionel jordfordeling i ansøgningskemaet og i den indledende undersøgelse. De beskrevne effekter danner baggrund for vurderingen af projektet.

Der skal sendes en planlagt eller gennemført indledende undersøgelse med ansøgning om samtykke til multifunktionel jordfordeling. Den indledende undersøgelse skal fokusere på de tekniske forhold for de forskellige projektelementer bl.a. geografi, fysiske forhold som jordtype, hydrologi mv., som skal gennemføres, for derved at sandsynliggøre, at projektet har effekt på de nationale interesser. For eksempel vil et Natura 2000-område skulle beskrives i forhold til bl.a. naturtype(r) og arter fundet i området. Dette vil danne baggrund for beskrivelsen af den naturpleje, som skal gennemføres i området.

Jo bedre effekterne er beskrevet og undersøgt, jo bedre kan projektet vurderes og pointsættes. Jo større effekt, jo flere point kan der opnås ved interessen. Vurderingen af projektet, herunder pointsætning, indgår i prioriteringen af, hvilke projekter der kan opnå samtykke om multifunktionel jordfordeling. Se også 4.2. for mere information om vurdering og pointsætning. Det gælder ligeledes, at der kan opnås flere point, jo flere nationale interesser projektet understøtter.

3.2.6 Finansiering af projekter

Ordningen om multifunktionel jordfordeling giver mulighed for fri jordfordeling i forbindelse med realisering af et multifunktionelt projekt. Ordningen stiller ligeledes midler til rådighed til en jordpulje. Denne jordpulje giver Landbrugsstyrelsen mulighed for at opkøbe erstatningsjord til at fremme jordfordelingen.

Finansiering af det multifunktionelle projekts øvrige udgifter er ikke dækket af ordningen. Projektet skal derfor være finansieret på anden vis. Typiske udgifter vil være anlægsudgifter og lodsejerkompensation for permanent ændret arealanvendelse eller arealkøb af tredjepart, knyttet til ekstensivering og udtagning af landbrugsarealer. Hertil kommer udgifterne til indledende undersøgelser af arealers fysiske beskaffenhed og afgrænsning fx i forhold til grundvandsbeskyttelse, klimatilpasning, skovrejsning og natur. I Bilag 3 kan du se mulige finansieringskilder (listen er ikke udtømmende).

Du behøver ikke at have al finansiering af det multifunktionelle projekt på plads, når du søger om multifunktionel jordfordeling. Din finansieringsplan kan således indeholde midler, som du er sikker på, at du har/får til rådighed, midler du har søgt/er i forhandling om, samt midler som du vil søge senere. Det betyder, at i forhold til nationale tilskudsordninger behøver du ikke have modtaget eller søgt tilsagn om tilskud inden, der søges om multifunktionel jordfordeling. Dog vil du kunne opnå flere point under vurdering af projektets realiserbarhed, jo mere af finansieringen, som er sikker på ansøgningstidspunktet (se afsnit 4.2). Hvis du ønsker at finansiere dele af dit projekt gennem vådområde- og lavbundsordningen, kan disse projekter indgå i det multifunktionelle projekt, hvis der er søgt om udbetaling til forundersøgelsen (hermed er forundersøgelsen foretaget og resultatet heraf kendt), og indtil der er søgt om slutudbetaling af etableringstilsagnet. I forhold til Klima-lavbundsprojekter under Naturstyrelsens eller Miljøstyrelsens ordning kan disse tælle med i vurderingen af effekten ift. multifunktionel jordfordeling, fra der er givet et opdateret tilsagn (når forundersøgelsen er godkendt).

Det vil endvidere være nødvendigt, at det i løbet af forundersøgelsen ligger fast, hvem der skal være den fremtidige ejer af projektjord (køber i jordfordelingen), samt hvem som skal bære et evt. tab i arealets værdi ved ændret arealanvendelse. Fx at der ved en skovrejsning for beskyttelse af drikkevandsinteresser er fundet en køber af skoven (den fremtidige ejer). Arealet var før landbrugsjord, men den nuværende ejer af arealet er gået med til at sælge jorden i jordfordelingen (sælger). Arealet falder i værdi, da der nu plantes skov. Der er derfor en difference mellem, hvad sælger skal have for arealet i jordfordelingen, og hvad køber vil betale i jordfordelingen. Der er lavet en aftale med det lokale forsyningsselskab om, at de betaler denne difference, da de gerne vil investere i, at drikkevandet bliver beskyttet (bærer af tab i arealets værdi ved ændret arealanvendelse).

Et multifunktionelt projekt kan omfatte projektelementer, som indeholder anden finansiering af jordfordelingsudgifter. Blandt andet skal du være opmærksom på, at der i nogle ordninger under Landdistriktsprogrammet (LDP) allerede er midler til gennemførelse af jordfordelingen for disse projektelementer, typisk et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt. I sådanne situationer medregnes disse projektelementer stadig ved vurderingen, men tæller ikke med i angivelsen af forventede antal ha jordfordeling (se afsnit 3.2.4.2). Den multifunktionelle jordfordeling vil kunne bruges til at gennemføre jordfordeling til de projektelementer, som ikke er LDP-finansieret. Jordfordelinger, som er betalt gennem andre ordninger, og den multifunktionelle jordfordeling kan forløbe tidsmæssigt parallelt eller forskudt. Det afhænger af den konkrete situation.

Hvis der af hensyn til sikring af finansiering er søgt om midler til selve jordfordelingsprocessen fra anden side, fx gennem EU Life, men man i projektet kun ønsker at gennemføre jordfordelingen via ordningen for multifunktionel jordfordeling, kan et projekt opnå samtykke til fri jordfordeling på betingelse af, at tilsagnet om midler til jordfordeling frafalder overfor LIFE, når der er opnået samtykke til multifunktionel jordfordeling.

Jordfordelingen udføres som udgangspunkt af statslige jordfordelingsplanlæggere, som varetager al jordfordeling indenfor det multifunktionelle projekt. Dvs. også den jordfordeling, som er finansieret ved andre kilder.

3.2.6.1 EU-medfinansiering og demarkation

Du skal være opmærksom på, at det generelt ikke er muligt at udvide formålet med en konkret projektstøtteordning under Landdistriktsprogrammet (LDP) eller Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) til også at omfatte andre hensyn/formål end dem, der fremgår af det eksisterende LDP/EHFF-projekt. Dvs. at LDP/EHFF-støtten ikke kan bruges til at finansiere andet end ordningens formål. Derfor skal du være særlig opmærksom på demarkation (se boksen på side 24), hvis du søger finansiering af dele af dit projekt gennem LDP eller EHFF.

Det er Landbrugsstyrelsen som holder styr på demarkation i forhold til den del af jordfordelingen, som er betalt af andre ordninger, og den multifunktionelle jordfordeling. Landbrugsstyrelsen foretager en fordeling af alle omkostninger ved jordfordelingen, svarende til den forholdsmæssige andel målt på antal ejendomme og antal ha. Landbrugsstyrelsen udarbejder til hvert konkret projekt en fordelingsnøgle, som sikrer gennemsigtighed. På denne måde sikres det, at der ikke sker dobbeltfinansiering eller overførsel af omkostninger mellem projekterne, for så vidt angår jordfordelingen.

Demarkation

Demarkation betyder adskillelse. Dvs. en præcis teknisk/fysisk og finansiell/regnskabsmæssig adskillelse mellem LDP/EHFF-projektelementet og de øvrige projektelementer, herunder andre LDP/EHFF-projektelementer i det samlede multifunktionelle projekt.

Du skal kunne redegøre præcist for, hvilke udgifter der hører under LDP/EHFF-projektelementet og hvilke, der hører under det øvrige multifunktionelle projekt.

Du skal være opmærksom på problemstillingen om demarkation, når du skal udforme og beskrive et sammenhængende multifunktionelt projekt samtidig med, at LDP-projektelementet udgør en adskilt enhed.

Landbrugsstyrelsen håndterer demarkation, for så vidt angår selve jordfordelingen.

Der er forskellige måder, hvorpå du kan benytte LDP/EHFF-finansierede projektelementer i det multifunktionelle projekt. Du skal bl.a. overveje, om der er/skal være overlap mellem det LDP/EHFF-finansierede projektelement og andre projektelementer, eller om disse er/skal være geografisk adskilte. I den forbindelse skal du ligeledes forholde dig til, om der er restriktioner, som forhindrer eller kræver dispensation for særlige tiltag (se eksempel nedenfor). Generelt gælder, at etablering af yderligere/andre projektformål er muligt i det omfang, disse tiltag under og efter udførelsen kan ske uden, at det forringer eller ændrer på de effekter (formål), som det LDP/EHFF støttede projektareal har fået tilsagn til. Det vil være forskelligt fra projekt til projekt, og der skal derfor ske en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Hvis du er i tvivl, kan du kontakte den myndighed, som administrerer støtten.

Eksempel på demarkation ift. vådområde- og lavbundsordningerne

Etablering af eksempelvis faste friluftsinstitutioner som stier, fugletårne mv. på et etableret våd- eller lavbundsområde må generelt forventes at kræve, at der foretages jordbearbejdning, hvilket er omfattet af vådområdedeklarationens tinglyste servitutter for arealanvendelsen om forbud mod omlægning. Tilladelse kan gives, hvis det ikke forhindrer overholdelse af de betingelser og forpligtelser, som gælder for arealerne. Det gælder både under fx friluftsinstitutionens anlægsfase og efterfølgende. Du skal kontakte Landbrugsstyrelsen, som er administrativ myndighed (påtaleberettiget i forhold til de tinglyste vådområdeservitutter) for behandling af ansøgninger om dispensation. Her kan det være en fordel, hvis friluftsinstitutioner tænkes ind fra start og etableres samtidig med projektet, hvorfor der ikke kræves dispensation til jordbearbejdning. Økonomierne skal sikres adskilte.

Samme areal, overlappende LDP-projektelementer

Som hovedregel kan to LDP-medfinansierede projektelementer etableres på samme areal, hvis der er tale om klart adskilte projekter og formål. Derudover skal samtlige krav, kriterier og forpligtelser for de respektive støtteordninger alle kunne opfyldes og overholdes under og efter etablering af projektet. Det vil altså sige, at den enkelte støtteordnings kriterier ikke må være i konflikt med kriterier for øvrige støtteordninger. Støtteordningerne er adskilte i tilsagn. Dvs. også økonomisk adskilte. Som eksempel kan tilskud til pleje af græs- og naturarealer søges på vådområde- og lavbundsprojektarealer. Det anbefales generelt, at du kontakter Landbrugsstyrelsen for nærmere dialog om konkrete projektmuligheder, hvis der overvejes flere LDP-medfinansierede støtteordninger på samme areal. Du kan også finde en tabel over forenelighed af forskellige arealtilskudsordninger på Landbrugsstyrelsens hjemmeside https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Arealtilskud/Miljoe_oekologitilskud/2020_miljoe_og_oekologitilskud/Forenelighedstabel_2020.pdf.

Geografisk overlap af LDP med andre ikke-LDP-tiltag

LDP-medfinansierede projektelementer kan anlægges på samme areal som ikke-LDP-finansierede støtteordninger med andet formål og indhold, såfremt det ikke strider mod LDP-ordningens formål, og samtlige krav, kriterier og forpligtelser for det LDP-støttede areal kan opfyldes og overholdes under udførelsen og efter etablering af projektelementet. LDP-ordningen skal holdes projektmæssigt og økonomisk adskilt fra øvrige hensyn/formål.

Adskilte arealer, adskilte projektelementer (intet geografisk overlap)

LDP-medfinansierede-projektelementer kan altid etableres på adskilte arealer uden geografisk overlap, hvor de begge indgår i kerneområdet. På samme måde er det muligt at etablere ikke-LDP-finansierede projektelementer, som er geografisk adskilt fra LDP-finansierede projektelementer.

3.2.7 Lokal forankring

Det er et krav for at komme i betragtning til fri multifunktionel jordfordeling, at projektet er lokalt forankret. Det vil sige, at der er overvejende tilslutning til projektet fra både lodsejere og andre lokale interessenter, som har været inddraget i forbindelse med udviklingen af projektet. Det er dig som projektejer, der vurderer det nødvendige omfang af og indhold i inddragelsen i projektudviklingen. I afsnit 3.5.2.4 kan du læse mere om krav til dokumentationen for lokal forankring.

3.2.8 Væsentlig permanent ændring af arealudnyttelsen

For at komme i betragtning til en multifunktionel jordfordeling skal det multifunktionelle projekt føre til en væsentlig permanent ændring af arealudnyttelsen. Væsentlig i denne sammenhæng er som minimum, at de projektelementer, som bidrager til opfyldelsen af de direktivforpligtende nationale interesser, skal være permanente. Ændringer i arealudnyttelsen, som knytter sig til de nationale interesser, der ikke er direktivforpligtende, skal i videst muligt omfang sikres at være permanente eller længerevarende. Der tages dog forbehold for, at nogle projektelementer, som fx arrondering og økologisk landbrug, ikke kan sikres en permanent ændring.

En permanent ændring af arealudnyttelsen kan sikres ved tinglysning af de nye forhold på arealet. Fx at området skal forblive natur med forbud mod sprøjtning, gødskning og jordbearbejdning, eller at der skal være offentlig adgang til en vandresti hen over arealet. Pålægning af fredsskovspligt ved skovrejsning er en permanent ændring.

Du skal oplyse i ansøgningsskemaet, hvordan den permanente ændring af arealudnyttelsen forventes at ville blive sikret for de enkelte projektelementer. Hvis det for nogle projektelementer ikke er muligt at sikre en permanent ændring af arealudnyttelsen, skal dette påføres sammen med en forklaring på, hvorfor det forholder sig således.

Det fremgår af ansøgningsskemaet, hvor du skal påføre disse oplysninger.

3.3 Projektudvikling og forberedelse af ansøgning

Kommunen er som udgangspunkt projektejer. Kommunen kan dog beslutte at overlade projektejerskabet til Naturstyrelsen, som nævnt i afsnit 3.1. Kommunen kan også vælge at engagere en ekstern facilitator for projektet, hvis dette ønskes. Facilitatorens opgave vil typisk være at styre processen, samarbejdet og at sikre, at målene nås.

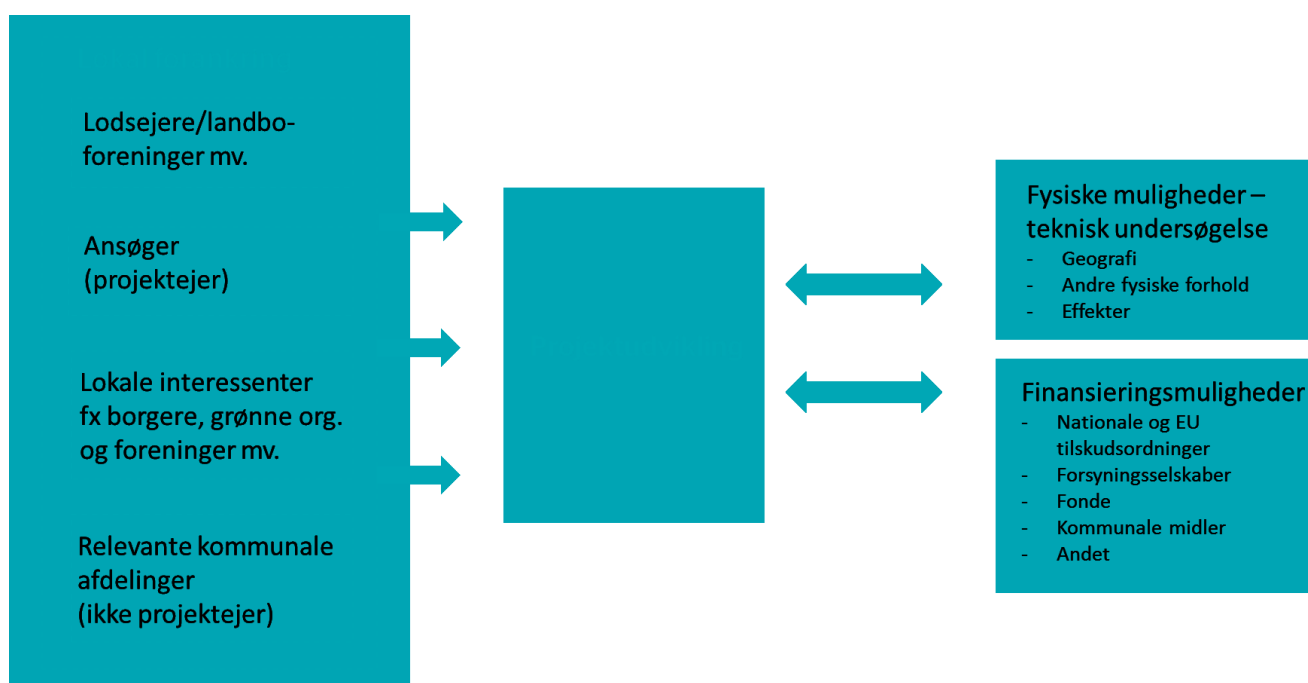
Det er projektejer, der har ansvaret for at udvikle og gennemføre projektet herunder sikre lokal forankring. Projektejer har ansvaret for inddragelse og samarbejde med de lokale parter og bestemmer rammerne herfor.

Lodsejerne og deres repræsentanter er særligt vigtige i forhold til projektet, da der ikke kan gennemføres projekter med ændring af arealanvendelsen uden lodsejeropbakning. Det er frivilligt for lodsejerne at deltage i en jordfordeling, hvorfor det er op til hver enkelt lodsejer, om han/hun ønsker at deltage. Det er derfor vigtigt at sikre lodsejernes opbakning til og interesse i at deltage i projektet.

Kommunen og Naturstyrelsen bidrager med faglig viden om det åbne land fx fysisk planlægning, samt politiske planer, strategier og lovgivning. Således kan kommunen eller Naturstyrelsen komme med projektideer, som lokalsamfundet måske ikke selv har overvejet. Ligeledes kan lokalsamfundet have lokale ideer og løsninger, som kommunen eller Naturstyrelsen ikke nødvendigvis har viden om. Den lokale forankring hjælper dermed til at udvikle projektet med løsninger, som giver mening lokalt. Herudover spiller de fysiske-geografiske forhold samt finansieringsmulighederne ind i projektudviklingen.

Det er vigtigt at tænke tværfagligt i udviklingen og gennemførelsen af det multifunktionelle projekt, som skal føre til den multifunktionelle jordfordeling. I kommunen/Naturstyrelsen varetager forskellige afdelinger forskellige hensyn, som kan tilgodeses i det multifunktionelle projekt. Det kan være en stor fordel tidligt at samarbejde internt i kommunen/Naturstyrelsen og undgå silotænkning. Dermed sammentænkes de forskellige interesser fra start. Desuden er det væsentligt at forholde sig til kommuneplaner, nationale arealinteresser, andre planer, servitutter og lovgivning (fx landbrugsloven eller naturbeskyttelsesloven) samt gøre sig klart, hvilke høringer, tilladelser mv., der er nødvendige for at gennemføre projektet.

Bidragene til projektudviklingen er skitseret i Figur 3.3.

Figur 3.3 Bidrag til projektudviklingen af et multifunktionelt projekt

Det er muligt at sammentænke den multifunktionelle jordfordeling med et eksisterende projekt, fx vådområde- eller lavbundsprojekt. Dog skal der kunne beskrives et samlet multifunktionelt projekt, som lever op til adgangskravene, som er beskrevet i afsnit 3. Derfor kan du i projektudviklingen vælge at tage udgangspunkt i et eksisterende projekt og tilføje projektelementer. Et eksisterende vådområde- eller lavbundsprojekt kan først tælle med ved ansøgning om samtykke til multifunktionel jordfordeling, når der er søgt om udbetaling af forundersøgelsen (hermed er forundersøgelsen foretaget, og resultatet heraf kendt) og kan senest tælle med, indtil der er søgt om udbetaling af etableringstilsagnet. Den multifunktionelle jordfordeling og jordfordelinger, som er betalt gennem andre ordninger, bl.a. vådområde- og lavbundsordningerne, kan forløbe tidsmæssigt parallelt eller forskudt, afhængigt af den konkrete situation.

Hvis der opstår spørgsmål i projektudviklingsfasen i forhold til de nationale interesser og effekterne heraf, skal du kontakte den myndighed, som har ressort på området (se oversigt over ressortmyndigheder i Bilag 1). Det samme gælder for spørgsmål til tilskudsordninger og finansiering bl.a. kombinationsmuligheder og begrænsninger (se Bilag 1). Hvis du har spørgsmål til ordningen om samtykke til multifunktionel jordfordeling generelt, skal du kontakte Landbrugsstyrelsen.

3.4 Hvordan ansøges der?

Ansøgningsskemaet finder du i Tilskudsguiden, som du kan tilgå via Landbrugsstyrelsens hjemmeside <https://lbst.dk/tilskudsguide/multifunktionel-jordfordeling/>.

Se mere om ansøgningens indhold og obligatoriske bilag i afsnit 3.5.

Du skal sende det udfyldte skema samt bilag på mail til Landbrugsstyrelsen på naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk senest på dagen for ansøgningsfristens udløb (se frister i afsnit 1.3).

Alternativt kan du sende ansøgningen og bilag per post til: Landbrugsstyrelsen, Pionér Allé 9, 6270 Tønder. Marker brevet "Multifunktionel jordfordeling". Ansøgningen skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest på dagen for ansøgningsfristens udløb.

3.5 Ansøgningens indhold

3.5.1 Ansøgningsskemaet

Ansøgningsskemaet skal udfyldes og indsendes, når du søger om multifunktionel jordfordeling.

I skemaet skal du angive oplysninger om projektejer og overordnede informationer om projektet. Herudover skal du angive information om, hvilke nationale interesser dit multifunktionelle projekt understøtter. Du skal ligeledes redegøre for de projektelementer, der indgår i projektet, og som understøtter en given national interesse. Hvis projektet indeholder flere projektelementer, der er med til at understøtte samme nationale interesse, så tilføjes en boks for hvert projektelement.

Ved redegørelsen af projektelementerne skal du påføre:

- En beskrivelse af projektelementerne, og hvordan de skal anlægges
- Formål
- Forventet/beregnet effekt af projektelementerne, kvantitativ eller kvalitativ
- Forventet realiseringsdato, dvs. hvilken dato projektelementet forventes at være realiseret, fx hvornår er vandrestien anlagt
- Om arealudnyttelsen er permanent, dvs. hvordan du sikrer, at den ændring i arealudnyttelsen, som kommer af projektelementets realisering, forbliver permanent. Hvis der ikke sikres en permanent ændring, skal du redegøre hvorfor
- Forventet arealbehov til projektelementet, dvs. hvor meget areal skal der bruges til at realisere projektelementet
- Budget og finansiering af projektelementerne, dvs. hvor meget koster projektelementet at realisere, og hvordan skal det finansieres

Ansøgningen indeholder desuden en liste over andre bilag, som du skal sende med ansøgningsskemaet. I ansøgningsskemaet skal du redegøre for udarbejdelsen af bilagene. Se mere om de obligatoriske bilag i afsnit 3.5.2.

3.5.2 Obligatoriske bilag til ansøgningen

Der er en række bilag, som du skal sende med ansøgningen. Det drejer sig om følgende bilag:

- A. Et kort over kerneområdet med de enkelte projektelementer indtegnet (Shape-fil og pdf-fil).
- B. En planlagt eller gennemført indledende undersøgelse af projektarealernes fysiske beskaffenhed og afgrænsning, der sandsynliggør, at projektet har effekt i forhold til de omfattede nationale interesser, og som kvantificerer forventede effekter (teknisk forundersøgelse).
- C. En finansieringsplan for projektets gennemførelse.
- D. Dokumentation for tydelig lokal forankring.

- E. Dokumentation for en evt. aftale om projektejerskab mellem to eller flere kommuner eller mellem Naturstyrelsen og en eller flere kommuner.

3.5.2.1 Kort over kerneområdet

Du skal sende kortmateriale over kerneområdet og de enkelte projektelementer med din ansøgning i form af en shape-fil og en pdf-fil. De medsendte kort skal tydeligt og præcist vise placeringen af kerneområdet og de enkelte projektelementer. Det er vigtigt, at alle relevante kort indsendes som både shape-fil og pdf-fil og at disse er enslydende. Shape-filerne medsendes som en samlet komprimeret zip-fil.

Tips til tabeller, tabelstruktur og indhold i shape-filerne:

Tabel 1: Kerneområde (der er ét kerneområde pr. projekt). Tabellen skal indeholde følgende kolonner:

- Ansøgning_navn: Projektnavnet der også er noteret i ansøgningen
- Areal_ha: Arealet af kerneområdet i hektar

Eksempel på tabelstruktur og –indhold (fiktivt projekt):

Ansøgning_navn	Areal_ha
MUFJO eksempel	300

Tabel 2: Projektelement (hvert projektelement bør have sit eget polygon og dermed egen række i tabellen). Tabellen skal indeholde følgende kolonner:

- Ansøgning_navn: Projektnavnet der også er noteret i ansøgningen
- Projekt_element: Nummeret på det element der beskrives jf. nummereringen i ansøgningsmaterialet. Hvis et polygon indeholder flere elementer, så bør alle numre på alle relevante elementer noteres.
- Kort_beskrivelse: Kort prosa beskrivelse af hvad der forventes gennemført i det aktuelle polygon
- Areal_ha: Areal i ha

Eksempel på tabelstruktur og –indhold (fiktivt projekt):

Ansøgning_navn	Projekt_element	Kort_beskrivelse	Areal_ha
MUFJO eksempel	1, 3, 4	Sikre naturlig hydrologi, afbryde dræn, hegning	100
MUFJO eksempel	3	Hegning	50
MUFJO eksempel	4	Skovrejsning	100
MUFJO eksempel	xxx	xxx	xxx
MUFJO eksempel	xxx	xxx	xxx

3.5.2.2 Indledende undersøgelse

Til ansøgningen om multifunktionel jordfordeling skal du vedlægge en redegørelse for en planlagt eller gennemført indledende undersøgelse af arealernes fysiske beskaffenhed og afgrænsning (teknisk forundersøgelse). Undersøgelsen kan omfatte fx jordbundstype, arealklassificering, naturtyper og arter, geografi mv., som sandsynliggør, at projektet har effekt i forhold til de omfattede nationale interesser. Den indledende forundersøgelse skal kvantificere de forventede effekter i det omfang, det er muligt. Alternativt skal effekten beskrives kvalitativt. Den indledende undersøgelse skal altså:

- Undersøge og beskrive de nuværende forhold i projektområdet,
- Udarbejde et projektforslag, og
- Synliggøre effekterne og konsekvenserne af projektet i forhold til de nationale interesser.

Projektet behøver ikke være færdigbeskrevet i alle detaljer, når der søges samtykke. Projektet skal dog beskrives, så det er sandsynliggjort, at flere af de nationale interesser tilgodeses og i hvilket omfang.

Den indledende forundersøgelse skal desuden beskrive hvilke myndighedstilladelser, der er nødvendige for at gennemføre det multifunktionelle projekt samt en vurdering af muligheden for at opnå disse myndighedstilladelser.

3.5.2.3 Finansieringsplan

Finansieringen af det multifunktionelle projekt skal fremgå af en finansieringsplan, som du skal vedlægge din ansøgning om multifunktionel jordfordeling.

Finansieringsplanen skal som minimum indeholde et budget over:

- Alle udgifter forbundet med gennemførelse af projektet fra start til slut (fra projektudvikling til endeligt projektanlæg)
  - Herunder facilitering af projektet, anlægsudgifter, lodsejerkompensation, arealkøb af tredjepart, udgifter til indledende undersøgelser af arealers fysiske beskaffenhed og afgrænsning
- Finansiering, herunder oplysninger om finansieringskilder. Fx om der er tale om kommunale midler, tilskud, takstmidler, fondsmidler mv.
- Status på finansieringen, dvs. er pengene i hus, er der søgt, eller hvornår forventer du at have tilvejebragt den nødvendige finansiering mv.

3.5.2.4 Lokal forankring

Det er et krav for at få fri multifunktionel jordfordeling, at det multifunktionelle projekt er lokal forankret (se mere herom i afsnit 3.2.7).

Du skal medsende skriftlig dokumentation for den lokale forankring sammen med din ansøgning om fri multifunktionel jordfordeling, som viser en lokal forankring i form af overvejende tilslutning til projektet.

Dokumentationen skal som minimum indeholde:

- En udtalelse fra en lokal landboforening eller familielandbrugsforening eller anden repræsentant for de lokale lodsejere (fx sammenslutninger, lodsejerudvalg, laug fx pumpelag eller grundejerforeninger mv.) om lodsejernes holdning til en jordfordeling med henblik på at gennemføre det ansøgte projekt. Der er ikke krav til, hvor mange lodsejere udtalelsen skal repræsentere, eller at alle lodsejere i området er omfattet af udtalelsen. Dog kan det med fordel fremgå af udtalelsen, hvor mange lodsejere den omfatter, og hvor stor en del af det samlede projektareal de tilsammen ejer. Af dokumentationen skal det også fremgå, hvilken landboforening eller repræsentant for lodsejerne, der er kommet med udtalelsen.
- Dokumentation for inddragelse af øvrige lokale interessenter som fx grønne organisationer, foreninger, borgere eller erhvervsliv, fx resumé af afholdt borgermøde, udtalelser fra lokale foreninger og råd mv.

3.5.2.5 Projekt med samarbejde mellem flere kommuner

Hvis det multifunktionelle projekt er et samarbejde mellem flere kommuner, skal du med ansøgningen sende dokumentation for aftale om samarbejde. Der kan kun være én projektejer i forhold til ansøgning om multifunktionel jordfordeling. I aftalen om samarbejde skal de samarbejdende kommuner angive, hvilken kommune der står som projektejer på ansøgningen om samtykke til multifunktionel jordfordeling. I skal selv udarbejde aftale om samarbejde herunder de juridiske vilkår. Det er ikke muligt at skifte projektejer i forhold til samtykket for multifunktionel jordfordeling.

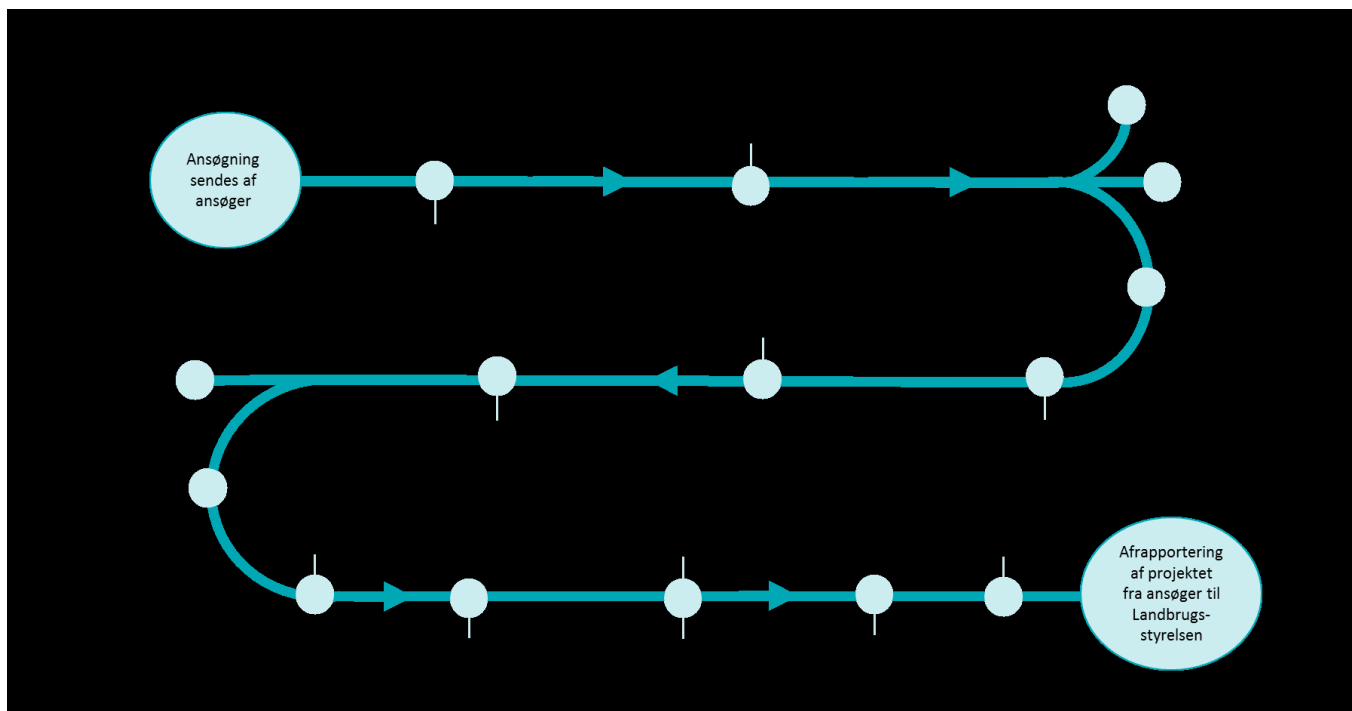
3.5.2.6 Naturstyrelsen som ansøger

Når Naturstyrelsen er projektejer, skal det ske på baggrund af en aftale med eller på opfordring fra den eller de kommuner, hvor projektarealet er beliggende. Aftalen skal lægges ved ansøgningen. Det er ikke muligt at skifte projektejer i forhold til samtykket for multifunktionel jordfordeling.

4. Landbrugsstyrelsens behandling af din ansøgning

4.1 Sagsgange fra ansøgning til færdigt projekt

Der er forskellige trin fra, at ansøgningen om multifunktionel jordfordeling er modtaget i Landbrugsstyrelsen, og indtil der kan gennemføres en jordfordeling, og projektet kan anlægges og afrapporteres. Processen er skitseret i Figur 4.1.

Figur 4.1 Proces for ansøgning om og gennemførelse af multifunktionel jordfordeling

Efter hver ansøgningsrunde, når ansøgningen om samtykke til multifunktionel jordfordeling er modtaget i Landbrugsstyrelsen, vurderes ansøgningen på baggrund af adgangskriterier og indholdet i projektet. Bl.a. gennem en faglig vurdering i en taskforce (se mere i afsnit 4.2). Landbrugsstyrelsen træffer på denne baggrund afgørelse om betinget samtykke til en multifunktionel jordfordeling.

Hvis du får betinget samtykke, gennemfører Landbrugsstyrelsen en forundersøgelse og vurderer jordfordelingspotentialerne i projektet i dialog med projektejer og lokale interessenter. På baggrund af forundersøgelsen og evt. ændringer, som du melder til Landbrugsstyrelsen, træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om endeligt samtykke. Hvis du får endeligt samtykke, gennemfører Landbrugsstyrelsen jordfordelingen. Når jordfordelingen er berigtiget, der er afsagt jordfordelingskendelse, og denne er tinglyst, kan du gå i gang med at gennemføre projektet, herunder anlæg af projektelementer, såfremt andre nødvendige tilladelser er på plads. Sideløbende hermed udfører en privat landinspektør det matrikulære arbejde, hvilket Landbrugsstyrelsen indberetter til Geodatastyrelsen. Når projektet er anlagt, skal du afrapportere resultatet til Landbrugsstyrelsen (se mere i afsnit 7).

4.2 Vurdering af ansøgninger og prioritering

Når Landbrugsstyrelsen har modtaget din ansøgning om multifunktionel jordfordeling, og den opfylder adgangskravene, bliver den fagligt vurderet. Ansøgningen vurderes i forhold til effekten af projektet på de nationale interesser. Derudover vurderes projektet på andre parametre som graden af realiserbarhed af jordfordeling og efterfølgende anlæg af projektet samt på antal ha, der forventes at indgå i jordfordelingen.

Ansøgningen vurderes fagligt af en taskforce bestående af relevante ministerier, sammensat efter projekternes indhold og ressortmyndighed for interesserne (se Bilag 1). Taskforcen består som minimum altid af repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen.

På baggrund af vurderingen tildeles projektet point. Der kan gives fra 0 til 3 point per interesse og per parameter. Hvis et multifunktionelt projekt indeholder flere projektelementer, som understøtter samme nationale interesse, så opnår den nationale interesse den pointsats, som gives til det bedste af projektelementerne (det som får det højeste antal point). Fx et projekt indeholder både udtag af lavbundsjord, som vurderes til at opnå 3 point og etablering af vedvarende energianlæg, som opnår en vurdering på 2 point. Begge disse projektelementer understøtter drivhusgasreduktion. Drivhusgasreduktion opnår en samlet pointsætning på 3 point, da det bedste projektelement fik 3 point. Hvis et projektelement er med til at understøtte flere interesser vurderes projektelementet i forhold til hver af de interesser, som understøttes.

De nationale interesser pointsættes ud fra følgende overordnede betragtninger:

Point	Kriterier
3 point	Projektet understøtter i høj grad interessen
2 point	Projektet understøtter i nogen grad interessen
1 point	Projektet understøtter i mindre grad interessen
0 point	Projektet understøtter ikke interessen

Parametrene pointsættes ud fra følgende overordnede betragtninger:

Point	Kriterier
3 point	1. Projektet vurderes i høj grad at være realiserbart 2. Projektet er på mellem 500 ha til 1000 ha jordfordeling.
2 point	1. Projektet vurderes i nogen grad at være realiserbart 2. Projektet er på mellem 200 ha til 499 ha jordfordeling
1 point	1. Projektet vurderes i mindre grad at være realiserbart 2. Projektet er på mellem 100 ha til 199 ha jordfordeling
0 point	1. Projektet vurderes ikke at være realiserbart

I Bilag 2.1 til Bilag 2.14 kan du se principperne for pointsætning af de enkelte nationale interesser og parametre.

Nogle interesser vægter højere end andre. De nationale interesser, som har karakter af direktivforpligtelser, vægter højere end de andre nationale interesser. Desuden tildeles høj vægt til jordfordelingsrealiserbarhed, antal ha, der forventes at indgå i jordfordelingen, samt projektrealiserbarhed. På baggrund af point og vægtning beregnes en samlet score. Du kan se vurderingsskemaet med vægtning i Bilag 4.

Projekterne rangeres efter deres samlede score med de højest-scorende først. Når der skal gives betinget samtykke, starter vi ved toppen af listen og fortsætter, indtil der ikke er flere midler at disponere over i ansøgningsrunden. Hvis der er pointlighed mellem et eller flere projekter, prioriteres de projekter, som imødekommer den største geografiske spredning af projekter, der er meddelt samtykke til.

Hvis dit projekt efter taskforcens faglige vurdering ikke lever op til minimumskravet om, at projektet understøtter tre nationale interesser, hvoraf en er af direktivforpligtende karakter (dvs. taskforcen tildeler projektet 0 point under interesserne), vil Landbrugsstyrelsen træffe afgørelse om afslag af samtykke til multifunktionel jordfordeling.

Det samme gør sig gældende, hvis taskforcen vurderer, at projektet ikke er projekteraliserbart. Dvs. at projektet opnår 0 point ved projekteraliserbarhed.

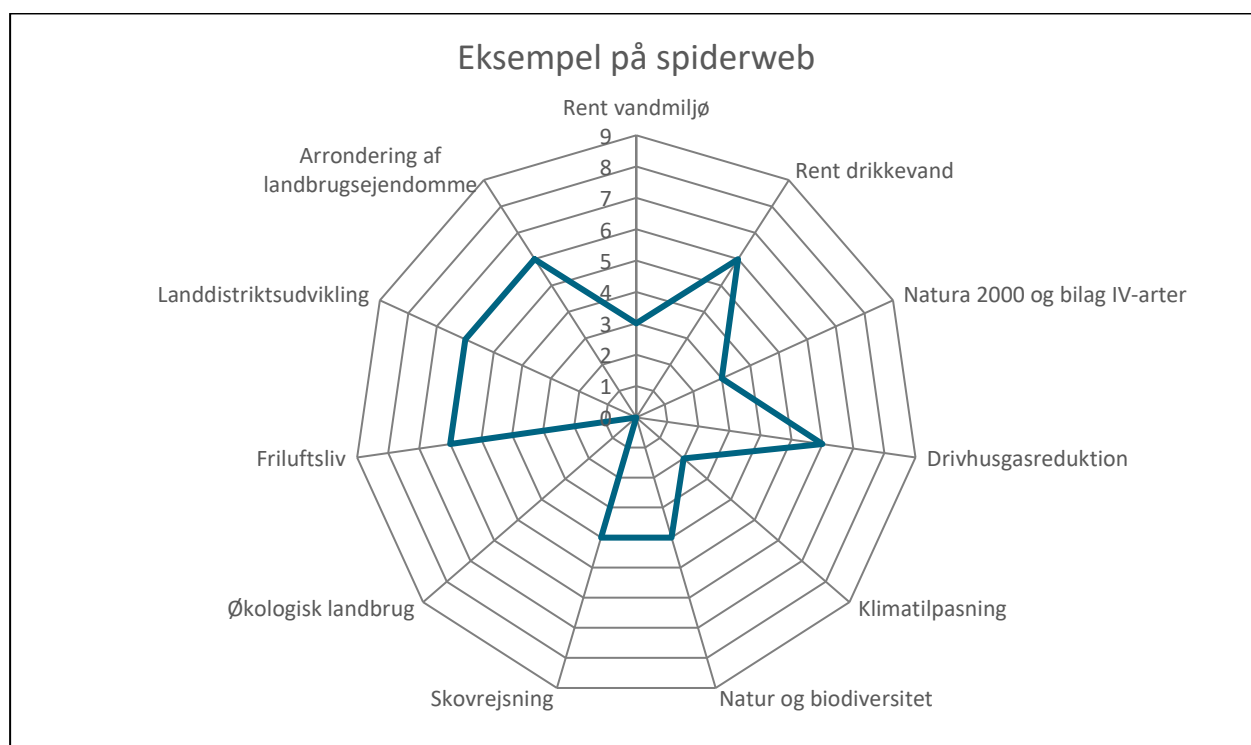
4.3 Afgørelse om betinget samtykke

Når ansøgningerne er vurderet og prioriteret, træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om betinget samtykke til multifunktionel jordfordeling.

Betinget samtykke er betinget af resultatet af den forundersøgelse, som Landbrugsstyrelsen foretager. Det betyder, at en jordfordelingsplanlægger fra Landbrugsstyrelsen gennemfører en ejendomsræssig forundersøgelse, som danner baggrund for afgørelsen om endeligt samtykke til multifunktionel jordfordeling (se mere om jordfordelingsplanlægger i afsnit 5).

Du får afgørelse på din ansøgning via e-mail til den e-mailadresse, som er oplyst i ansøgningskemaet.

Din afgørelse indeholder betinget samtykke eller afslag herpå. Afgørelsen suppleres af en begrundelse herfor samt et spiderweb, som visualiserer vurderingen af projektets effekter på de nationale interesser. Spiderweb er dannet over de nationale interesser (ikke parametrene) for dermed at illustrere projektets effekter og multifunktionalitet. Du kan se et eksempel på spiderweb på Figur 4.2 og i Bilag 5.

Figur 4.2 Eksempel på spiderweb over et multifunktionelt projekt

Spiderweb er bygget op med et "ben" for hver national interesse. Dvs. at spiderweb har 11 "ben" i alt. Ud af hvert "ben" ses den samlede score, der samlet er opnået for den enkelte interesse (med vægtning). Skalaen for hvert "ben" går derfor fra 0 til 9 i score. 9 er den højeste score, som kan opnås i interesserne, når vægten er ganget på pointene (3 point gange 3 i vægtning). For de interesser, som projektet ikke understøtter, opnås der 0 i samlet score. Jo længere væk fra midten grafen i spiderweb er, jo større effekt har projektet på den enkelte interesse. Jo flere "ben" spiderweb breder sig over, jo mere multifunktionelt er det. Se eksempler på forskellige spiderweb i Bilag 5.

Hvis du får afslag på betinget samtykke til multifunktionel jordfordeling, er du altid velkommen til at arbejde videre på dit projekt og søge igen i en senere ansøgningsrunde.

4.4 Forundersøgelse

Når der er opnået betinget samtykke til multifunktionel jordfordeling, forestår Landbrugsstyrelsen en ejendoms-mæssig forundersøgelse af projektet. Det er forundersøgelsen, som sammen med yderligere konsolidering af projektet af projektejer, der danner baggrund for afgørelsen om endeligt samtykke til multifunktionel jordfordeling. Der bliver ikke forhandlet med lodsejerne i forundersøgelsesfasen, men der skal ske en afklaring af løsningsmuligheder for en senere multifunktionel jordfordeling i interview med lodsejerne. Der er løbende kontakt mellem jordfordelingsplanlæggeren, projektejeren og de øvrige lokale interessenter i forundersøgelsen, så projektideer kan behandles, nye kan komme til og andre tænkes om. Forundersøgelsen forventes udført senest tre eller fire måneder efter, at den er påbegyndt, afhængigt af projektomfang.

Hvis et multifunktionelt projekt indeholder projektelementer, der er finansieret gennem andre tilskudsordninger som fx vådområde- eller lavbundsordningerne, vil der i den forbindelse være foretaget en ejendoms-mæssig forundersøgelse, som omfatter de lodsejere, som er berørte af netop disse projektelementer. Den ejendoms-mæssige forundersøgelse, som foretages i forbindelse med den multifunktionelle jordfordeling, vil i disse tilfælde være supplerende. Dvs. at forundersøgelsen fokuserer på de øvrige lodsejere, som er berørte eller centrale for de øvrige projektelementer i den multifunktionelle jordfordeling.

Jordfordelingsplanlæggerens opgave er at vurdere jordfordelingspotentialer i planområdet. Du kan som projektejer trække på jordfordelingsplanlæggerens kompetencer i forhold til viden om, hvordan lodsejere bedst inddrages og tilgodeses i forhold til arealinteresser.

I forundersøgelsen går jordfordelingsplanlæggeren ud og taler med de lodsejere, som skal afgive jord til de forskellige projektelementer, og/eller skal tåle rådighedsindskrænkning samt de lodsejere, som mest oplagt vil kunne få gavn af en arronderingsjordfordeling. Jordfordelingsplanlæggeren baserer kontakten med lodsejerne på det projektforslag, der er givet betinget samtykke til, og som lodsejerne og deres repræsentanter har bakket op i dialogen med projektejer. Med baggrund heri skal jordfordelingsplanlæggeren i forundersøgelsen:

- Verificere i hvilket omfang, der er opbakning fra berørte lodsejere til afståelse af jord eller til, at deres areal påføres rådighedsindskrænkninger (evt. lodsejermotstand)
- Estimere behovet og muligheden for erhvervelse af erstatningsjord på baggrund af lodsejeres ønsker ved afståelse af projektjord
- Mere præcist estimere arronderingsjordfordelingspotentialer og de heraf følgende udgifter
- Sammen med ansøger kvalificere finansieringsplanen op imod de konkrete projektønsker, for så vidt angår jordpriser, erstatningsjord og lodsejerkompensation (arealbaserede finansiering). Den arealbaserede finansiering skal være konsolideret under forundersøgelsen, da det indgår i jordfordelingen.

Forundersøgelsen skal munde ud i en udtalelse om:

- Kan der gennemføres en multifunktionel jordfordeling (ja/nej)
- Hvis ja, kan projektet så gennemføres, som beskrevet i det betingede samtykke, eller er der sket ændringer (se afsnit 6).

Der er flere forhold, som kan få betydning for, om et projekt får afslag. De væsentligste er:

- Lodsejermotstand og manglende erstatningsjord, der forhindrer konkrete projektelementer i at blive gennemført.
- For få lodsejere i det relevante område, som viser interesse for eller har mulighed for at deltage i en arronderingsjordfordeling.
- Tidsforbruget til den multifunktionelle jordfordeling vurderes at blive så stort, at omkostningen per ha bliver uforholdsmæssig høj.

Forundersøgelsen tjener som supplerende grundlag for den egentlige multifunktionelle jordfordeling, såfremt der bliver givet et endeligt samtykke til projektet.

4.5 Afgørelse om endeligt samtykke

På baggrund af forundersøgelsen træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om endeligt samtykke. Hvis forundersøgelsen viser, at der er belæg for en jordfordeling, gives samtykke til multifunktionel jordfordeling. Hvis forundersøgelsen derimod viser, at der ikke er belæg for en jordfordeling, gives afslag på samtykke til multifunktionel jordfordeling. Hvis der opstår ændringer i projektet, skal dette meldes til Landbrugsstyrelsen – se mere i kapitel 6.

Afgørelsen om endeligt samtykke indeholder en ramme for afsatte jordfordelingsudgifter til den multifunktionelle jordfordeling samt en dato for, hvornår jordfordelingskendelsen senest skal være afsagt. Tidsfristen, for hvornår jordfordelingskendelsen skal være afsagt, bygger på et estimat af jordfordelingens omfang, men kan maksimalt være på 2 år. Jordfordelingsplanlæggeren kan vurdere, at der er behov for at udskyde kendelsesdatoen. Du kan derfor med baggrund heri anmode om forlængelse af denne frist, hvis det bliver nødvendigt. Du skal sende anmodningen til Landbrugsstyrelsen på naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk, så snart det står klart, at fristen ikke kan overholdes. I anmodningen skal du begrunde forlængelsen og angive en ny kendelsesdato. Landbrugsstyrelsen vil på baggrund af ansøgningen om forlængelse træffe afgørelse herom.

Samtykket indeholder ligeledes en frist for afrapportering af gennemførelse af projektet, herunder projektanlæg og realiserede effekter. Denne frist vil maksimalt være 2 år, fra jordfordelingskendelsen er afsagt.

Hvis du får afslag på endeligt samtykke til multifunktionel jordfordeling, er du altid velkommen til at arbejde videre med dit projekt og søge igen i en senere ansøgningsrunde.

5. Den multifunktionelle jordfordeling

I jordfordelingsfasen kan Landbrugsstyrelsens jordfordelingsplanlægger træde ind i det lokale samarbejde for at afklare mulighederne for jordfordeling i området. Jordfordelingen gennemføres af jordfordelingsplanlæggeren, som er tovholder på jordfordelingen og står for forhandlingerne med de enkelte lodsejere. Der er løbende kontakt mellem jordfordelingsplanlæggeren, projektejerens og de øvrige lokale interessenter om forløb af og status for jordfordelingsforhandlingerne med lodsejerne.

Jordfordelinger reguleres efter reglerne i jordfordelingsloven med tilhørende bekendtgørelse. En jordfordeling er en lovreguleret måde at lave mange handel mellem flere ejendomme på samme tid og med samme skæringsdag (overtagelsesdag). Det lader sig gøre ved, at Jordfordelingskommissionen afsiger en kendelse, som på én gang omfatter overdragelsen af alle arealer, der handles i jordfordelingen. Kendelsesdokumentet tinglyses som servitut på samtlige deltagende ejendomme.

Der udfærdiges ikke almindelige købsaftaler mellem køber og sælger i en jordfordeling. I stedet laves der jordfordelingsoverenskomster, som er betingede overdragelsesaftaler for hver enkelt lodsejer om salg og/eller køb. Betingelsen for aftalernes gennemførelse er alene, at der afsiges kendelse af Jordfordelingskommissionen.

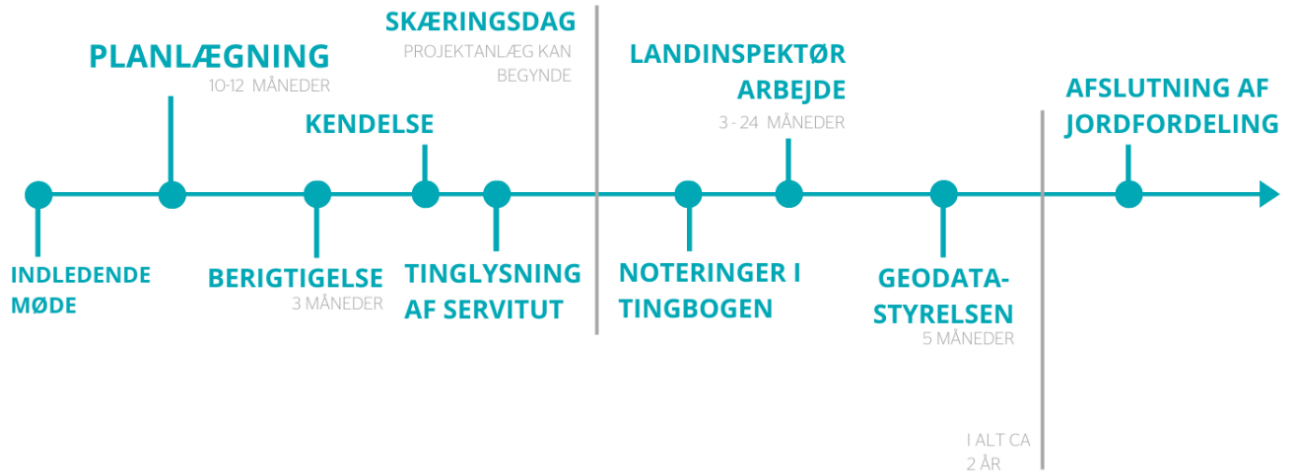
Man er som lodsejer bundet af den betingede overdragelsesaftale fra tidspunktet for underskrift på jordfordelingsoverenskomsten, indtil Jordfordelingskommissionen afsiger sin kendelse. Hvis der ikke afsiges nogen kendelse, gennemføres der heller ikke nogen handel, og alle lodsejerne beholder de arealer, de ejede forud for aftalens indgåelse.

Jordfordelingen indstilles, hvis jordfordelingsplanlæggeren vurderer, at det ikke er muligt at gennemføre en jordfordeling fx på baggrund af lodsejermodstand eller andre forhold.

En jordfordeling kan tage lang tid at gennemføre. Tidslinjen på Figur 5.1 angiver et tidsforløb på over 2 år, men det behøver ikke at tage så lang tid. Især planlægningsperioden og det efterfølgende landinspektørarbejde kan variere meget alt afhængig af, hvor mange lodsejere, der er involveret i processen, og hvor mange udstykninger og arealoverførsler, der skal foretages. Figur 5.1 illustrerer tidslinjen i en jordfordeling.

JORDFORDELING

Figur 5.1 Eksempel på tidslinje i en jordfordeling

Det er en forudsætning for jordfordelingen, at der er lavet en screening for Vurdering af Virkningen på Miljøet (VVM) af projektet herunder af jordfordelingen. Denne proces forløber ofte sideløbende med berigtigelsen.

5.1 Opstartsmøde og indledende møde

Jordfordelingsplanlæggeren holder et opstartsmøde med projektejer. På opstartsmødet gennemgår jordfordelingsplanlægger og projektejer projektet, herunder ideer og muligheder samt jordfordelingsønsker mv. Projektejer kan her gøre jordfordelingsplanlæggeren bekendt med særlig kommunal viden om området og dets lodsejere. Der vil løbende være et samarbejde mellem projektejer og jordfordelingsplanlæggeren. Der vil løbende være dialog om projektets indhold og udformning op i mod muligheder i jordfordelingen. Jordfordelingsplanlæggeren kender grundlæggende projektet, men vil ellers sende særlige spørgsmål, kommentarer og afklaringer videre til projektejer.

Derefter afholdes et indledende møde, hvor alle involverede lodsejere i planområdet inviteres. Ved det indledende møde vælges et lodsejerudvalg, der repræsenterer lodsejerne i den fremtidige proces. Dog foregår alle forhandlingerne individuelt og direkte med de involverede lodsejere.

Du har mulighed for at søge yderligere information om jordfordeling og særlige forhold for lodsejere, som indgår i en jordfordeling, på Landbrugsstyrelsens hjemmeside om jordfordeling www.lbst.dk/jordfordeling.

5.2 Jordfordelingsplanlægning

I planlægningsperioden afklarer jordfordelingsplanlæggeren med alle lodsejerne, hvordan de enkelte arealer skal handles mellem dem. Det gøres ved at besøge lodsejerne og gennemgå og forhandle ønsker mv. Ovenfor er nævnt, at det tager 10-12 måneder at planlægge en jordfordeling. Det behøver dog ikke at tage så lang tid. Tiden afhænger bl.a. af hvor mange lodsejere, der er involveret, og hvor nemt det er at nå til enighed om fordelingen af arealer.

På jordfordelingsoverenskomsten anføres skæringsdagen, som er samme dag for alle handlerne. Skæringsdagen fastsættes på det indledende møde i samråd med projektejer og Landbrugsstyrelsen.

En jordfordelingsplanlægger arbejder som udgangspunkt med 3 typer kort:

- 1) Plan 0: Det kort, som viser den aktuelle tilstand af ejerforholdene i området med alle ejendommene i området.
- 2) Plan 1: Det kort, som viser ejerforholdene for de ejendomme, som indgår i jordfordelingen. Se Figur 5.2.
- 3) Plan 2: Det kort, som viser ejerforholdene for de ejendomme, der indgik i jordfordelingen med de omfordelte marker særligt markerede. Se Figur 5.3.

Figur 5.2 Viser situationen før jordfordelingen (plan 1)

Figur 5.3 Viser situationen efter jordfordelingen (plan 2)

5.3 Berigtigelse

Når jordfordelingsplanlægningen er færdig og overenskomsterne er underskrevet, afleverer jordfordelingsplanlæggeren jordfordelingsprojektet til Landbrugsstyrelsens myndighedskontrol (jordfordelingsberigtigelsen), der klarer jordfordelingen til kendelse i Jordfordelingskommissionen.

Myndighedskontrollen indebærer kontrol af, om alle forhold for gennemførelse af jordfordelingen er i orden. Det vil sige, at det sikres, at der ikke er forhold på den enkelte ejendom, som kan forhindre, at arealet kan overdrages som planlagt.

Der vil blandt andet blive foretaget en gennemgang af ejendommenes servitutter og blive vurderet, om jordfordelingsplanlæggeren har indhentet alle nødvendige tilladelser og dispensationer. Hvis der er behov for afklaring, vil jordfordelingsplanlæggeren eller lodsejeren blive kontaktet og bedt om at få bragt forholdene i orden.

5.4 Kendelse, tinglysning og skæringsdag

Efter gennemgang af jordfordelingen anmoder Landbrugsstyrelsen om forelæggelse af projektet for Jordfordelingskommissionen til kendelse.

Til kendelsesmødet indkaldes Jordfordelingskommissionens medlemmer, projektejer, lodsejere og andre rettighedshavere i det pågældende projekt. Mødet er offentligt, og der vil i de lokale aviser blive annonceret om mødets afholdelse. Alle er velkomne til at komme og overvære det.

Jordfordelingskommissionen består af 4 medlemmer:

- Formanden, som er dommer
- Et medlem, som er kyndig inden for kreditvurderinger og indstillet af Erhvervsministeriet
- Et medlem indstillet af Landbrug & Fødevarer, og
- Et medlem indstillet af Kommunernes Landsforening

Landbrugsstyrelsen forelægger projektet, jordfordelingsplanen med alle underskrevne jordfordelingsoverenskomster og tilhørende bilag fx kortmateriale for Jordfordelingskommissionen. Samtidig redegøres der også for evt. særlige forhold, der bør tages stilling til. Herefter tager Jordfordelingskommissionen stilling til, om der kan afsiges kendelse på det fremlagte grundlag. Jordfordelingskommissionen forholder sig også til, om der er behov for høring af panthaverne til konkrete ejendomme.

Hvis den fremlagte jordfordelingsplan godkendes af Jordfordelingskommissionen, vil der i fuld offentlighed blive afsagt kendelse. Landbrugsstyrelsen vil blive anmodet om at gennemføre indholdet af kendelsen. Dermed er alle aftaler om handler endeligt indgået, og ejerskabet til arealerne er klar til at blive udvekslet mellem de deltagende lodsejere på skæringsdagen.

Snarest muligt herefter, og inden skæringsdagen, sørger Landbrugsstyrelsen for, at kendelsen bliver tinglyst som servitut på samtlige ejendomme, der er omfattet af den.

Når kendelsen anmeldes til tinglysning, skal der betales tinglysningsafgift. Landbrugsstyrelsen betaler denne afgift som en del af den fri multifunktionelle jordfordeling.

Skæringsdagen er den formelle dato, hvor køber overtager arealet. Fra den dato henligger arealet for købers risiko.

5.5 Projektanlæggelse

Efter skæringsdatoen har arealerne skiftet ejer, og herefter kan du gå i gang med at anlægge det multifunktionelle projekt på de relevante arealer. Nogle projektelementer som fx arrondering har fundet sted i jordfordelingen,

mens en række andre projektelementer nu skal realiseres gennem kontakt til relevante aktører, som fx skal rejse skov, anlægge klimasikringstiltag, stier osv.

Evt. rådighedsindskrænkninger gælder fra det tidspunkt, de er tinglyst på arealerne, eller der er indgået aftale herom.

5.6 Landinspektørarbejde og Geodatastyrelsen

Når kendelsen er tinglyst, og skæringsdagen er passeret, kan det matrikulære arbejde gå i gang. Dette arbejde foretages af en landinspektør, som Landbrugsstyrelsen entrerer til opgaven efter forudgående indhentning af tilbud på opgaven. Arbejdet består i at foretage udstykninger og afsætte nye skel, overføre arealer fra den ene ejendom til anden, evt. udlægge nye vejadgange, kontrollere og evt. rette eksisterende skelgrænser op, så matrikelkort og naturlige forhold er i overensstemmelse med hinanden. Udgiften til landinspektøren er en del af den fri jordfordeling under ordningen for multifunktionel jordfordeling.

Landbrugsstyrelsen anmelder den matrikulære sag hos Geodatastyrelsen til godkendelse. Ved anmeldelsen betaler Landbrugsstyrelsen et gebyr, som en del af den fri jordfordeling under ordningen for multifunktionel jordfordeling.

5.7 Afslutning af jordfordeling

Forud for notering i matriklen har Landbrugsstyrelsen foretaget en registrering af nye adkomster på de enkelte ejendomme med frist til endelig indføring i tingbogen. Når den matrikulære sag bliver noteret i matriklen af Geodatastyrelsen, sender Landbrugsstyrelsen sagen til Tinglysningssretten, så rette arealer og adkomster kan blive noteret i tingbogen på de enkelte ejendomme. Når dette er sket, aflyser Landbrugsstyrelsen den foreløbige servitut om jordfordelingskendelse på alle deltagende ejendomme.

Jordfordelings sagen afsluttes med, at Landbrugsstyrelsen udsender meddelelse til hver enkelt lodsejer om endelige tinglysning af købers adkomst.

6. Ændringer af projektet

Der kan forekomme ændringer i projektet i hele projektets levetid. Hvis dette sker, skal du meddele det til Landbrugsstyrelsen på naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk, såfremt det har betydning for den multifunktionelle jordfordeling eller projektets effekter på de nationale interesser.

6.1 Hvilke ændringer skal du oplyse om?

Du skal oplyse Landbrugsstyrelsen om ændringer, som har betydning for jordfordelingen eller projektets effekter på de nationale interesser. Ændringer kan bl.a. opstå på baggrund af tilbagetrækning af finansiering til projektet, lodsejermodstand, eller at nye ideer opstår.

Når du indsender oplysninger til Landbrugsstyrelsen om ændringer i projektet, skal du meddele, hvad det betyder for jordfordelingen og projektets effekt på de nationale interesser. Du skal angive ændringerne på et skema, som du finder under Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside <https://lbst.dk/tilskudsguide/multifunktionel-jordfordeling/>.

Nedenfor kan du læse, hvorledes ændringer i projektet håndteres, hvis de opstår i henholdsvis forundersøgelsen og/eller under selve jordfordelingen.

6.2 Ændringer, som opstår i forundersøgelsesfasen

Ændringer som opstår, mens forundersøgelsen forløber, håndteres forskelligt alt efter projektets indhold og ændringernes karakter. Generelt kan du opretholde det betingede samtykke, og forundersøgelsen kan fortsætte, hvis du ønsker at udvide dit projekt. Det gælder, hvis du udvider de eksisterende projektelementer. Det kan fx være, hvis du ønsker flere ha skovrejsning eller mere friluftsliv ved øget adgang i et projekt, som allerede understøtter disse interesser. Det gælder ligeledes, hvis du udvider projektet til at understøtte flere interesser, end du søgte om. Fx hvis projektet ikke på ansøgningstidspunktet indeholdt skovrejsning, men det nu er blevet muligt. I det følgende beskrives forskellige ændringsscenarier samt håndteringen heraf.

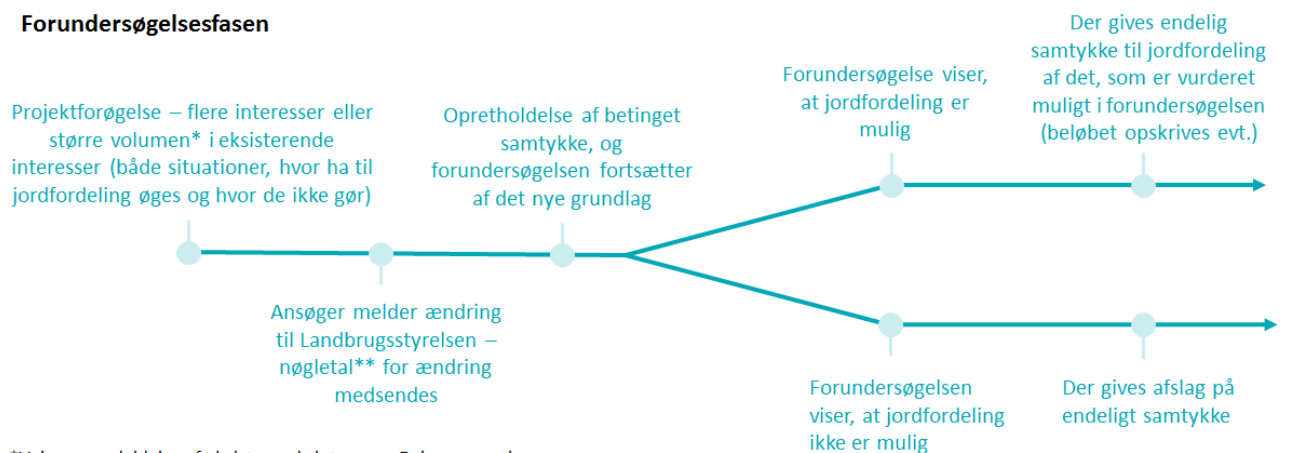
- Dit projekt ændres, så det ikke længere understøtter tre nationale interesser, hvoraf minimum én er af direktivforpligtende karakter.
  - Dit betingede samtykke bortfalder, da dit projekt ikke overholder adgangskravene til multifunktionel jordfordeling.
- Dit projekt understøtter tre nationale interesser, hvoraf en er af direktivforpligtende karakter, og du vil udskifte en af interesserne med en anden. Fx du har søgt om skovrejsning, men dette kan ikke lade sig gøre alligevel, i stedet vil du genoprette ny natur.
  - Dit projekt skal vurderes af taskforcen igen. Taskforcen har 14 dage fra ændringen er fuldt be-lyst til at vurdere det ændrede projekt.
  - Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse efter taskforcens tilbagemelding og melder tilbage til dig.
  - For at dit betingede samtykke kan opretholdes, og forundersøgelsen kan fortsætte, skal det ændrede projekt leve op til minimumskravene og som minimum opnå 1 point i de nationale interesser, som det nu understøtter.
  - Hvis ikke projektet lever op til disse krav, vil det medføre bortfald af dit betingede samtykke, og forundersøgelsen indstilles.

Hvis du får bortfald af dit betingede samtykke til multifunktionel jordfordeling, er du altid velkommen til at arbejde videre med dit projekt og søge igen i en af de kommende runder.

Figur 6.1 viser et flowdiagram over, hvad der sker ved forskellige ændringer i det multifunktionelle projekt i forundersøgelsesfasen.

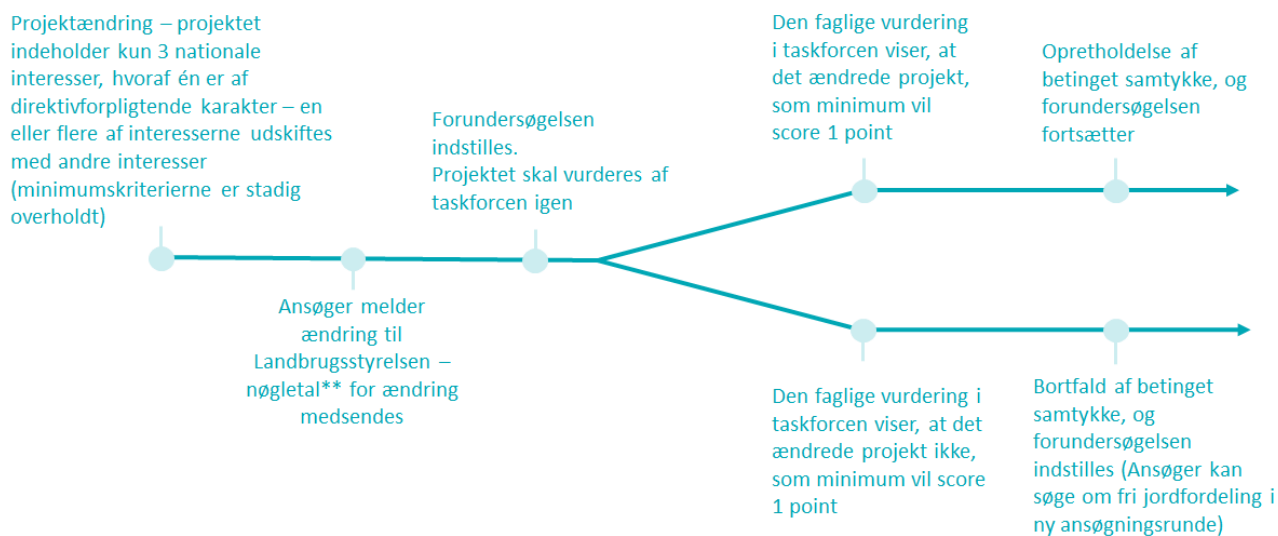
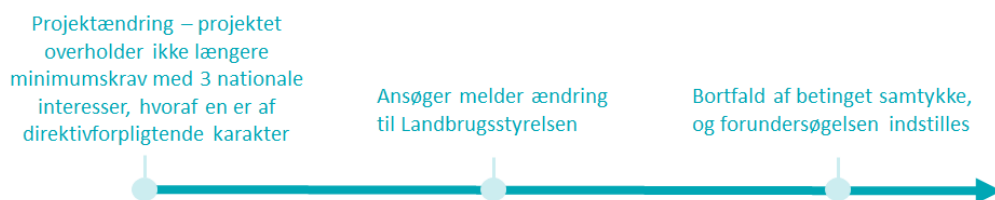

Forundersøgelsesfasen

*Volumen: udvidelse af eksisterende interesse. Fx længere sti

**Nøgletal: interesser, ha, effektmål (information som udfyldes i ansøgningskema)

Figur 6.1 Håndtering af ændringer i projektet i forundersøgelsesfasen

6.3 Ændringer, som opstår i jordfordelingsfasen

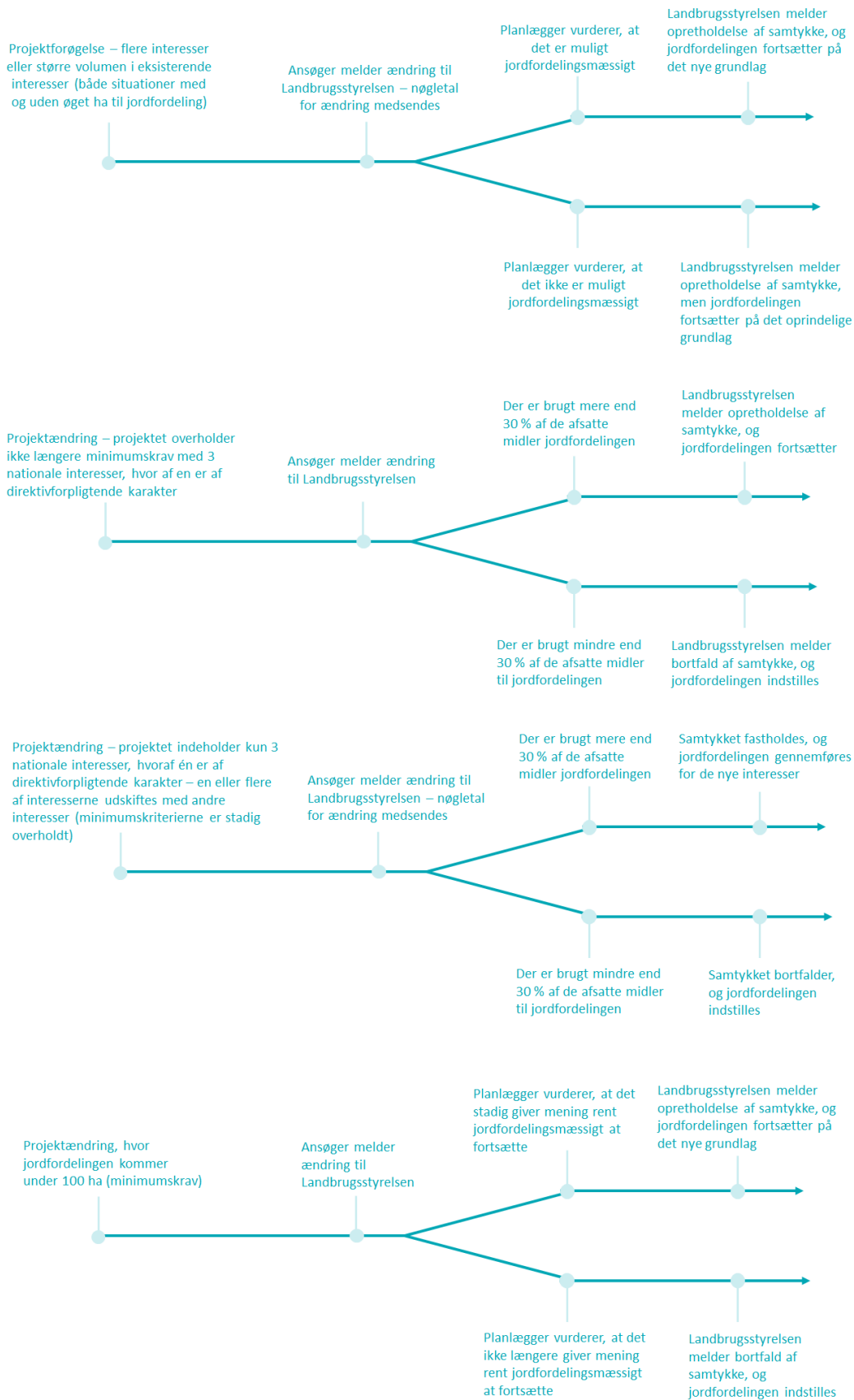
Hvis dit projekt ændres, mens selve den multifunktionelle jordfordeling forløber, håndteres dette forskelligt alt efter ændringernes karakter, projektets indhold, jordfordelingsplanlæggerens vurdering af muligheder, og hvor langt jordfordelingen er på det givne tidspunkt.

Hvis dit projekt udvides med flere interesser eller mere af eksisterende interesser, så accepteres disse ændringer op til og med 1.000 ha jordfordeling, hvis jordfordelingsplanlæggeren vurderer, at det kan lade sig gøre rent jordfordelingsmæssigt, og der er midler til rådighed til dækning heraf.

Hvis dit projekt ændres, så det ikke længere overholder minimumskravene om at understøtte tre nationale interesser, hvoraf en er af direktivforpligtende karakter, så fortsætter jordfordelingen, hvis der er forbrugt 30% eller derover af udgifterne til jordfordelingen af projektet (det afsatte beløb er meldt ud i det endelige samtykke). Hvis der er brugt mindre end 30% bortfalder samtykket, og jordfordelingen indstilles. Det samme gør sig gældende, hvis dit projekt kun indeholder minimumskravet på tre nationale interesser, hvoraf en er af direktivforpligtende karakter, og du ønsker at udskifte en af interesserne med en anden. Landbrugsstyrelsen fører regnskab med udgifterne til jordfordelingen, og hvorvidt et projekt er over eller under 30 %. Hvis du får bortfald på endeligt samtykke til multifunktionel jordfordeling, er du altid velkommen til at arbejde videre med dit projekt og søge igen i en af de kommende runder.

Hvis dit projekt ændres, så det kommer under 100 ha jordfordeling, fortsætter jordfordelingen, hvis jordfordelingsplanlæggeren vurderer, at det ikke er uforholdsmæssigt dyrt at fortsætte. Ellers bortfalder dit samtykke, og jordfordelingen indstilles.

Jordfordelingsfasen

Figur 6.2 Håndtering af ændringer i projektet i jordfordelingsfasen

7. Afrapportering

7.1 Krav om afrapportering til Landbrugsstyrelsen

Som ansøger skal du afrapportere resultatet af den multifunktionelle jordfordeling til Landbrugsstyrelsen med oplysning om jordfordelingens forventede betydning for de multifunktionelle projekter.

Du skal afrapportere senest 2 år efter, at jordfordelingskendelsen er afsagt. Afrapporteringen skal sendes til mail-adressen: naturoglandbrugsudvikling@lbst.dk.

Til afrapporteringen skal du benytte et standardafrapporteringsskema, som du kan finde i Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside www.lbst.dk/tilskudsguide/multifunktionel-jordfordeling.

Afrapporteringen bidrager til at opsamle viden om den gennemførte jordfordelings betydning for projektets endelige udformning og den mulige effekt på de nationale interesser. Den bidrager også til evaluering af ordningen om multifunktionel jordfordeling og er med til at opbygge erfaring med multifunktionel jordfordeling i Landbrugsstyrelsen.

7.2 Evaluering

Der blev lavet en slutevaluering på ordningen om multifunktionel jordfordeling i 2022. Du kan finde evalueringen via dette link.

8. Lovgrundlag og klageadgang

De gældende regler for ordningen om multifunktionel jordfordeling fremgår af bekendtgørelse nr. 239 om multifunktionel jordfordeling af 16. marts 2020.

De multifunktionelle jordfordelinger gennemføres i henhold til reglerne i lovbekendtgørelse nr. 31 af 4. januar 2017 om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven) med tilhørende bekendtgørelser m.m.

8.1 Klageadgang for afgørelse om samtykke til multifunktionel jordfordeling

Du kan ikke klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet eller en anden administrativ myndighed over afgørelsen om samtykke til multifunktionel jordfordeling.

8.2 Klageadgang for Jordfordelingskommissionens kendelse

Du kan ikke klage til en anden administrativ myndighed over kendelsen, som Jordfordelingskommissionen har afsagt.

Hvis du er utilfreds med indholdet af kendelsen og vil have den ændret, kan du anmode om, at Jordfordelingskommissionen afsiger en tillægskendelse. Afvises din anmodning, kan kendelsen kun ændres ved dom afsagt ved de almindelige domstole.

Bilag 1. Ressortmyndigheder

TABEL 8.1. Ressortmyndighed for de nationale interesser

National interesse	Ressortmyndighed med i taskforcen
Rent vandmiljø	Miljøstyrelsen
Rent drikkevand	Miljøstyrelsen
Natura 2000 og bilag IV arter	Miljøstyrelsen
Drivhusgasreduktion	Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Klimatilpasning	Miljøstyrelsen Kystdirektoratet
Natur og biodiversitet	Miljøstyrelsen
Skovrejsning	Privat skovrejsning ifølge landdistriktsprogrammet: Landbrugsstyrelsen Skovrejsningsinteresser ifølge skovloven: Miljøstyrelsen
Økologisk Landbrug	Landbrugsstyrelsen
Friluftsliv	Miljøstyrelsen/Naturstyrelsen
Landdistriktsudvikling	Indenrigs og Boligministeriet, Bolig- og Planstyrelsen
Arrondering af landbrugsejendomme	Landbrugsstyrelsen
Ordningen om multifunktionel jordfordeling	Landbrugsstyrelsen
Jordfordeling generelt	Landbrugsstyrelsen

TABEL 8.2. Ansvarlig myndighed på konkrete finansieringsmuligheder listet i vejledning

Tilskudsordning	Ansvarlig myndighed
Kvælstof- og fosforvådområder	Drejer det sig om effekter: Miljøstyrelsen Drejer det sig om tilskudsmuligheder: Landbrugsstyrelsen
Lavbundsprojekter	Drejer det sig om effekter: Miljøstyrelsen Drejer det sig om tilskudsmuligheder: Landbrugsstyrelsen
Klima-Lavbundsprojekter	Miljøstyrelsen
Minivådområder	Landbrugsstyrelsen
Privat skovrejsning	Landbrugsstyrelsen
Statslig skovrejsning	Naturstyrelsen
Opkøb af dambrug	Miljøstyrelsen
EU LIFE program	EU-kommissionen For information om LIFE Natur, Biodiversitet og Klima, LIFE Miljø og Ressourceeffektivitet og LIFE Miljøforvaltning og information: Miljøstyrelsen For information om LIFE Forebyggelse af klimænderinger: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Skov med biodiversitetsformål	Landbrugsstyrelsen
Privat urørt skov	Miljøstyrelsen
Sørestaurering	Miljøstyrelsen
Rydning og forberedelse til afgræsning i Natura 2000	Landbrugsstyrelsen
Landsbypuljen	Bolig- og planstyrelsen

Landdistriktspuljen	Bolig- og planstyrelsen
LAG/FLAG	Bolig- og planstyrelsen
Vandløbsrestaurering	Drejer det sig om effekter: Miljøstyrelsen Drejer det sig om tilskudsmuligheder: Fiskeristyrelsen
Drikkevandspuljen (åbner i 2022)	Miljøstyrelsen

Bilag 2. Pointsætning for nationale interesser og parametre

Nationale interesser

Bilag 2.1 Rent vandmiljø

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	<ul style="list-style-type: none"> Der er et indsatsbehov, jf. vandområdeplan 2 (VP2) eller vandområdeplan 3 (VP3), <u>og</u> en af følgende: Der indgår mindst to indsats af permanent karakter jf. vandområdeplanernes indsatsprogram (f. eks. vådområder, lavbundsprojekter, Klima-Lavbundsprojekter, vandløbsrestaurering, sørestaureering, privat skovrejsning) <u>eller</u> En vandplanindsats, som i omfang eller effekt vurderes at ligge over gennemsnittet, <u>eller</u> En vandplanindsats jf. indsatsprogrammet og mindst en anden indsats af permanent karakter, hvor der anvendes dokumenterede virkemidler (statslig skovrejsning, ekstensivering, genslyngning mv.).
2 point	<ul style="list-style-type: none"> Der er et indsatsbehov, jf. VP2/VP3, og en af følgende: Der indgår en indsats af permanent karakter jf. vandområdeplanernes indsatsprogram <u>eller</u> Mindst to andre indsats af permanent karakter, hvor der anvendes dokumenterede virkemidler, En anden indsats af permanent karakter, hvor der anvendes dokumenterede virkemidler, som i omfang eller effekt vurderes at ligge over gennemsnittet.
1 point	<ul style="list-style-type: none"> Der er et indsatsbehov, jf. VP2/VP3, og: En anden indsats af permanent karakter, hvor der anvendes dokumenterede virkemidler.
0 point	<ul style="list-style-type: none"> Der er ikke et indsatsbehov, jf. VP2/VP3.

Bilag 2.2 Rent drikkevand

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Areal, hvor der sikres permanent forbud mod brug af næringsstoffer og/eller pesticider, der er beliggende inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) eller indsatsområde.
2 point	Areal, hvor der sikres permanent forbud mod brug af næringsstoffer og/eller pesticider, der er beliggende inden for følsomme indvindingsområder eller områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD).
1 point	Arealer, hvor der sikres permanent forbud mod brug af næringsstoffer og/eller pesticider, der er beliggende inden for indvindingsoplande uden for OSD.
0 point	Arealer, som ligger udenfor BNBO, indsatsområder, følsomme indvindingsområder, OSD og indvindingsoplande uden for OSD.

Bilag 2.3 Natura 2000 og bilag IV-arter

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	<p>Projekter der bidrager til at fastholde eller forbedrer den eksisterende og mest værdifulde natur og/eller levesteder i Natura 2000-områderne.</p> <p>Projektet skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ligge i et Natura 2000-område. - indeholde en væsentlig andel (areal/forekomst) habitatnatur, levesteder for arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller levesteder for bilag IV-arter. - sikre bedre naturforvaltning og naturtilstand af eksisterende natur/levesteder. - med stor sandsynlighed bidrage til gennemførelse af Natura 2000-planerne. <p>- Varighed: Projektelemer skal være permanente jf. denne vejlednings afsnit 3.2.8.</p>

2 point	<p>Projekter der bidrager til at genoprette naturmæssigt forringede naturarealer eller levesteder i Natura 2000-områder.</p> <p>Projektet skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ligge i et Natura 2000-område. - indeholde en væsentlig andel (areal) § 3 natur. - enten ligge i biologisk sammenhæng med habitatnatur, levesteder for arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller levesteder for bilag IV-arter. - skabe større, sammenhængende naturområder. <p>- Varighed: Projektelelementer skal være permanente jf. denne vejlednings afsnit 3.2.8.</p>
1 point	<p>Projekter der bidrager til at etablere nye naturområder i sammenhæng med eksisterende i Natura 2000-områder.</p> <p>Projektet skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ligge i eller i biologisk sammenhæng med et Natura 2000-område. - ligge i biologisk sammenhæng med enten §3 natur, habitatnatur, levesteder for arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller levesteder for bilag VI-arter. - skaber ny natur, der virke som buffer i forhold til/eller øger robustheden af eksisterende naturarealer/levesteder. <p>Projekter kan også tildeles 1 point, hvis tiltagene vurderes til kun i mindre grad at bidrage til bedre naturforvaltning, naturtilstand eller større sammenhængende arealer, men hvor øvrige kriterier for at opnå 2 eller 3 point er opfyldt.</p> <p>Varighed: Projektelelementer skal være permanente jf. denne vejlednings afsnit 3.2.8.</p>
0 point	<p>Projekter der ikke lever op til ovenstående kriterier fx hvor projektet ikke ligger i eller i biologisk sammenhæng med et Natura 2000-område, hvor der ikke i tilstrækkelig grad er sandsynliggjort for projektets natureffekter eller varighed.</p>

Bilag 2.4 Drivhusgasreduktion

Eksempel på vejledende pointsætning ved skovrejsning og udtag af landbrugsjorder (arealaktiviteter)

Point	Kriterier
3 point	Arealaktiviteterne giver anledning til en forventet klimaeffekt på mere end ca. 2.400 tons CO ₂ e om året
2 point	Arealaktiviteterne giver anledning til en forventet klimaeffekt på mellem ca. 500 og 2.400 tons CO ₂ e om året
1 point	Arealaktiviteterne giver anledning til en forventet klimaeffekt på mellem ca. 200 og 500 tons CO ₂ e om året
0 point	Ingen klimaeffekt fra arealaktiviteter af betydning

Eksempel på vejledende pointsætning ved vedvarende energi

Point	Kriterier
2 point	Projektet omfatter etablering af ny vedvarende energi i betydeligt omfang
0 point	Projektet omfatter ikke etablering af ny vedvarende energi i betydeligt omfang

Bilag 2.5 Klimatilpasning

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Væsentlig beskyttelse af helårsbebyggelser med minimum 10 bygninger til beboelse, vej og vandafledningssystemer og anden kritisk infrastruktur mod oversvømmelse eller overbelastning, hvor der tages hensyn til de forventede klimaændringer
2 point	Væsentlig beskyttelse af minimum 5 bygninger til beboelse (helår eller sommerhus) og/eller erhverv mod oversvømmelse, hvor der tages hensyn til de forventede klimaændringer
1 point	Væsentlig beskyttelse af landbrugsjord og natur mod oversvømmelse, hvor der tages hensyn til de forventede klimaændringer

0 point	Ingen væsentlig beskyttelse mod oversvømmelse
---------	---

Bilag 2.6 Natur og biodiversitet

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Projekter der med stor sandsynlighed sikrer permanente eller længerevarende positive natureffekter samt opfylder alle nedenstående kriterier: <ul style="list-style-type: none"> - Projektarealet skal indeholde en væsentlig del § 3-natur eller levesteder for bilag IV- eller rødlistede arter - Projektet skal sikre forbedret tilstand af den eksisterende natur eller udlægge eksisterende relevant skov som urørt - Projektet skal bidrage væsentligt til realiseringen af Grønt Danmarkskort
2 point	Projekter der med stor sandsynlighed sikrer permanente eller længerevarende positive natureffekter samt opfylder alle nedenstående kriterier: <ul style="list-style-type: none"> - Projektet skal udlægge nye større natur- eller skovområder, der ligger i biologisk sammenhæng med eksisterende natur eller levesteder for bilag IV- eller rødlistede arter eller indeholde mindre dele eksisterende § 3-natur eller mindre dele af levesteder for Bilag IV- eller rødlistede arter - Projektet skal bidrage væsentligt til realiseringen af Grønt Danmarkskort
1 point	Projekter der med stor sandsynlighed sikrer permanente eller længerevarende positive natureffekter samt opfylder nedenstående kriterie: <ul style="list-style-type: none"> - Projektet skal sikre mindst en af følgende tre indsatser: <ol style="list-style-type: none"> 1. Udlægger nye større natur- eller skovområder 2. Restaurerer eller sikrer forbedret tilstand af eksisterende natur 3. Udlægger eksisterende relevant skov som urørt
0 point	Projekter, der ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggør positive natureffekter og effekternes varighed.

Bilag 2.7 Skovrejsning

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Ved privat skovrejsning: Der er mere end 10 ha skovrejsning med fredsskovspligt i projektet. Ved statslig skovrejsning: Projektet indeholder statslig skovrejsning.
2 point	Ved privat skovrejsning: Der er mellem 5-10 ha skovrejsning med fredsskovspligt i projektet.
1 point	Ved privat skovrejsning: Der er mellem 2-5 ha skovrejsning med fredsskovspligt i projektet.
0 point	Ved privat skovrejsning: Der er ingen eller under 2 ha skovrejsning med fredsskovspligt i projektet.

Bilag 2.8 Økologisk Landbrug

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Eksisterende økologer får mulighed for at udvide det økologiske areal med mere end 51 ha.
2 point	Eksisterende økologer får mulighed for at udvide det økologiske areal med 1-50 ha.
1 point	Mindst 25 % af de deltagende bedrifter i jordfordelingsprojektet har modtaget et omlægningstjek inden for de seneste 2 år.
0 point	Projektet indeholder ikke omlægning til økologisk landbrug.

Bilag 2.9 Friluftsliv

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Projektet giver ny offentlig adgang i hele eller dele af kerneområdet, og der etableres en eller flere friluftsfaciliteter indenfor kerneområdet.

2 point	Projektet giver ny offentlig adgang i hele eller dele af kerneområdet.
1 point	Projektet forbedrer eksisterende adgang i kerneområdet, fx ved at stisystemer udvides.
0 point	Der er uændrede adgangsforhold i kerneområdet.

Bilag 2.10 Landdistriktsudvikling

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Projektet medfører flere tiltag, der kan forventes at bidrage til mere gunstige forhold for lokalsamfundet i det konkrete område og/eller kan smidiggøre en uafvendelig omstilling.
2 point	Projektet medfører et tiltag, der kan forventes at bidrage til gunstige forhold for lokalsamfundet i det konkrete område og/eller kan smidiggøre en uafvendelig omstilling.
1 point	Projektet danner grundlag for fremtidige tiltag, der kan forventes at bidrage til mere gunstige forhold for lokalsamfundet i det konkrete område og/eller kan smidiggøre en uafvendelig omstilling.
0 point	Projektet indeholder ingen tiltag og danner ikke grundlag for fremtidige tiltag, der kan forventes at bidrage til mere gunstige forhold for lokalsamfundet i det konkrete område og/eller smidiggøre en uafvendelig omstilling.

Bilag 2.11 Arrondering

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Der foreligger en personlig tilkendegivelse om ønsket deltagelse i arronderingsjordfordeling fra flere end 20 lodsejere i planområdet.
2 point	Der foreligger en tilkendegivelse om ønsket deltagelse i arronderingsjordfordeling fra 10 til 20 lodsejere i planområdet
1 point	Der foreligger en tilkendegivelse om ønsket deltagelse i arronderingsjordfordeling fra færre end 10 lodsejere i planområdet.
0 point	Arrondering er ikke søgt som en del af projektet.

Andre parametre

Bilag 2.12 Jordfordelingsrealiserbarhed

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Det samlede forventede antal ha i jordfordelingen er over 25 % af kerneområdets areal.
2 point	Det samlede forventede antal ha i jordfordelingen er mellem 10 % og 25 % af kerneområdets areal.
1 point	Det samlede forventede antal ha i jordfordelingen er under 10 % af kerneområdets areal.
0 point	Ikke relevant i taskforce-vurderingen. Afgøres endeligt i forundersøgelsen.

Bilag 2.13 Antal hektar forventet jordfordeling

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	500 ha til 1.000 ha
2 point	200-499 ha
1 point	100 til 199 ha
0 point	Under 100 ha eller over 1.000 ha forventet jordfordeling får afslag

Bilag 2.14 Projektrealiserbarhed

Eksempel på vejledende pointsætning:

Point	Kriterier
3 point	Størstedelen af finansieringen af det samlede multifunktionelle projekt er sikret.

	<p>Der er dokumentation for inddragelse af en stor del de lodsejere, der er berørt af de enkelte projektelementer, og de berørte lodsejere bakker i udgangspunktet op om det konkrete projektets realisering.</p> <p>Der er dokumentation for inddragelse af lokale interessenter og foreninger, som viser stor og konkret tilslutning til projektet, fx fra interessentmøder/borgermøder, spørgerunder og lokale initiativer.</p>
2 point	<p>Ca. halvdelen af finansieringen af det samlede multifunktionelle projekt er sikret, og der ligger en plan for, hvor de resterende midler skal komme fra.</p> <p>Der er dokumentation for inddragelse af en del af de lodsejere, der er berørt af de enkelte projektelementer. Lodsejerne bakker i udgangspunktet op om det konkrete projektets realisering.</p> <p>Der er dokumentation for inddragelse af lokale interessenter og foreninger. Inddragelsen har vist tilslutning til det konkrete projekt.</p>
1 point	<p>Kun mindre dele af finansieringen af det samlede multifunktionelle projekt er sikret, dog ligger der en plan for, hvor de resterende midler skal komme fra.</p> <p>Lodsejere, der er berørt af de enkelte projektelementer er orienteret om projektet.</p> <p>Lokale interessenter og foreninger er orienteret om projektet.</p>
0 point	<p>Finansieringsplanen er uholdbar eller har store mangler (fx udgifter er underestimeret, eller det er usikkert, hvordan store dele af projektet skal finansieres).</p> <p>Lodsejere, der er berørt af de enkelte projektelementer og lokale interessenter er ikke eller kun i begrænset omfang orienteret om projektet.</p>

Pointsætningen beror på en samlet vurdering af projektet herunder de tre delkriterier og hvad der har størst betydningen for det konkrete projekt.

Bilag 3. Mulige finansieringskilder

		Finansieringsmuligheder																												
		Tilskud til drikkevandsbeskyttelse i indvindingsområder (drikkevandspuljen)	Tilskudsordning til kvælstofvådområder (LDP-medfinansieret)	Tilskudsordning til fosforvådområder (LDP-medfinansieret)	Tilskudsordning til naturprojekter på kulstofrige lavbundsjord/Lavbundsprojekter (LDP-medfinansieret)	Tilskudsordning til Klima-Lavbund (national finansiering)	Tilskudsordning til privat skovrejsning (LDP-medfinansieret)	Finanslovsbevilling til statslig skovrejsning (national finansiering)	Tilskudsordning til opkøb af dambrug (national finansiering)	Tilskudsordning til vandløbsrestaurering (EU's Hav- og Fiskerifond (EHFF))	Tilskudsordning til vandløbsrestaurering (national finansiering)	Tilskud til skov med biodiversitetsformål (hvis i Natura 2000-område) (LDP-medfinansiering)	Tilskud til privat urørt skov (national finansiering)	Økologisk arealtilskud (LDP-medfinansieret)	Tilskud til pleje af græs- og naturarealer (LDP-medfinansieret)	Rydning og forberedelse til afgræsning i Natura 2000 (LDP-medfinansieret)	Tilskud til sørestaurering (national finansiering)	Forsyningselskaber	Landbypulje (national finansiering)	Landdistriktpulje (national finansiering)	(Landdistriktsprogrammet og Hav- og	Private og almennyttige fonde	Kommunal eller statslig finansiering	Andre private aktører	Friluftsrådets forskellige puljer, bl.a. Adgang til naturen – lokale initiativer	Nordea Fonden - Her bor vi-puljen	EU's LIFE program	EU's Interreg program		
National interesse	Rent vandmiljø		x	x	x	x	x	x	x	x	x						x	x					x	x	x			x		
	Rent drikkevand	x				x	x	x									x						x	x	x			x		
	Natura 2000 og bilag IV-arter					x						x	x		x	x							x	x	x			x		
	Drivhusgasreduktion		x		x	x	x	x										x					x	x	x			x		
	Klimatilpasning					x												x					x	x*			x	x		
	Natur & biodiversitet		x	x	x	x	x	x		x	x	x	x		x	x	x						x	x	x			x		
	Skovrejsning						x	x										x					x	x	x			x		
	Økologisk landbrug					x									x													x		
	Friluftsliv					x		x															x	x	x	x		x	x	
	Landdistriktsudvikling																			x	x	x	x	x	x			x	x	
Arrondering								x																						

* Kystbeskyttelse; som udgangspunkt finansieres beskyttelsen af den/de, der opnår beskyttelse

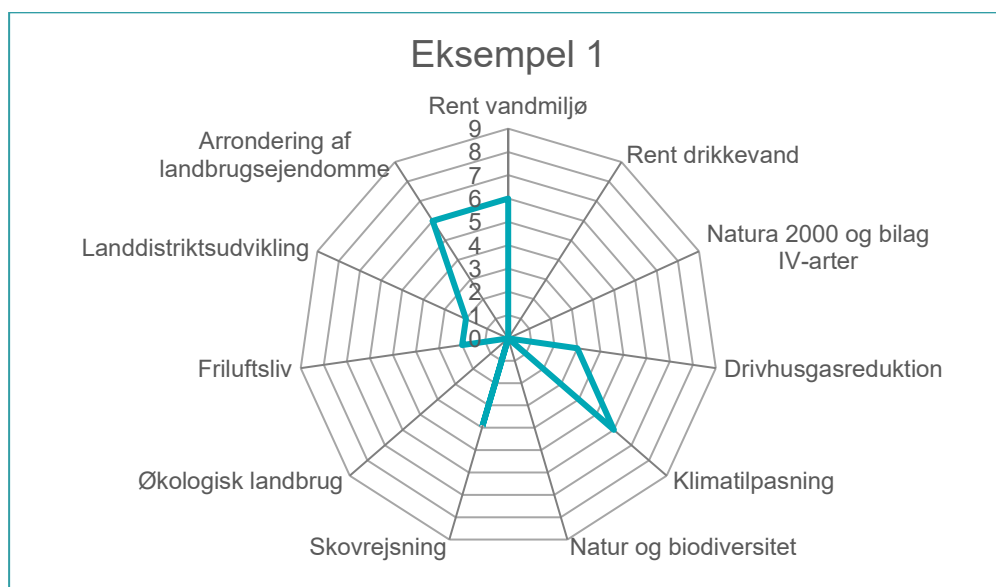
Tabellen er vejledende og ikke udtømmende. Der skal i ansøgningen altid være en begrundelse for, hvorfor projektet understøtter en given interesse, det er ikke nok blot at oplyse finansieringskilden.

Bilag 4. Vurderingsskema

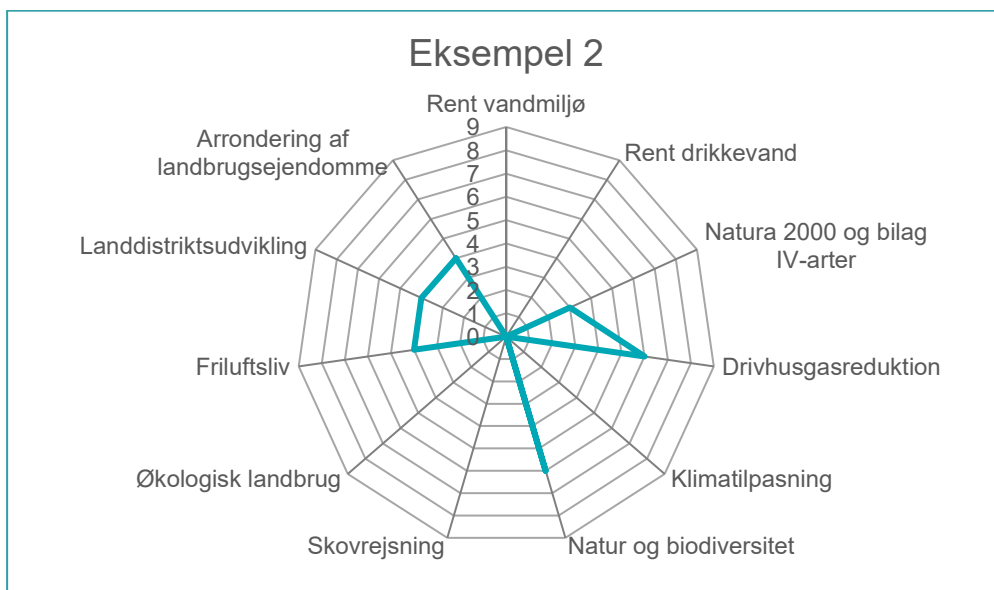
	Vægt	Point				Score	Bemærkninger
		0 (intet)	1 (u/middel)	2 (middel)	3 (o/middel)		
Interesser – karakter af direktivforpligtigende – højeste prioritet							
Rent vandmiljø	3						
Rent drikkevand	3						
Natura 2000 og bilag IV-arter	3						
Drivhusgasreduktion	3						
Interesser – høj prioritet							
Klimatilpasning	2						
Natur og biodiversitet	2						
Skovrejsning	2						
Økologisk landbrug	2						
Interesser – øvrige							
Friluftsliv	2						
Landdistriktsudvikling	2						
Arrondering af landbrugsejendomme	2						
Andre parametre							
Jordfordelingsrealiserbarhed	4						
Antal ha jordfordeling	4						
Projektrealiserbarhed	4						
Samlet score (Lodret summering)						=	

Bilag 5. Spiderweb

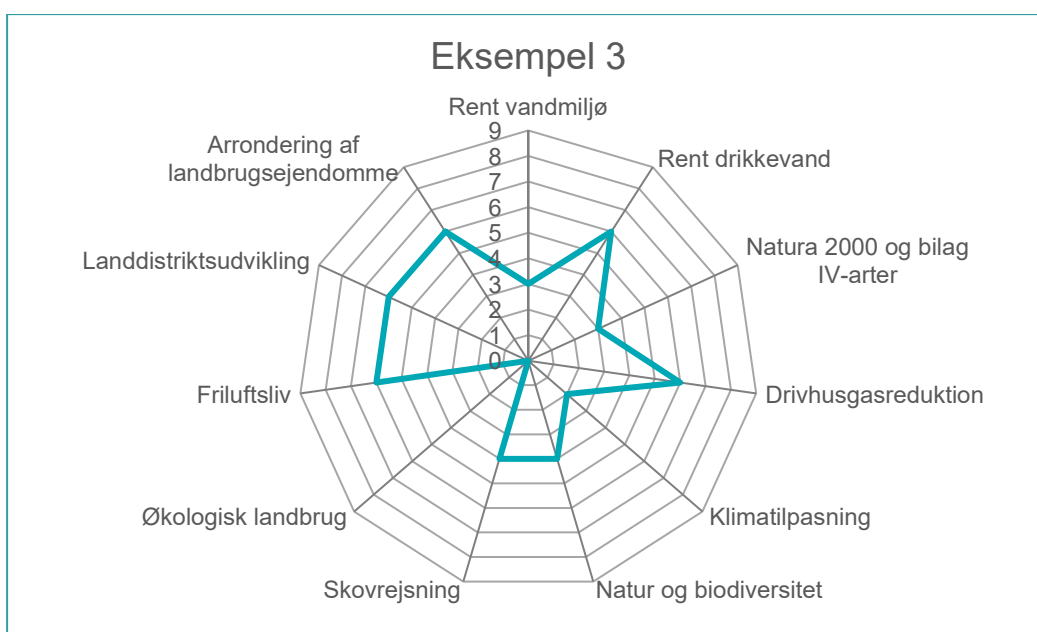
Eksempel 1	Vægt	Point	Samlede score
Nationale interesser			
Rent vandmiljø	3	2	6
Rent drikkevand	3	0	0
Natura 2000 og bilag IV-arter	3	0	0
Drivhusgasreduktion	3	1	3
Klimatilpasning	2	3	6
Natur og biodiversitet	2	0	0
Skovrejsning	2	2	4
Økologisk landbrug	2	0	0
Friluftsliv	2	1	2
Landdistriktsudvikling	2	1	2
Arrondering af landbrugsejendomme	2	3	6

Eksempel 2	Vægt	Point	Samlede score
Nationale interesser			
Rent vandmiljø	3	0	0
Rent drikkevand	3	0	0
Natura 2000 og bilag IV-arter	3	1	3
Drivhusgasreduktion	3	2	6
Klimatilpasning	2	0	0
Natur og biodiversitet	2	3	6
Skovrejsning	2	0	0
Økologisk landbrug	2	0	0
Friluftsliv	2	2	4
Landdistriktsudvikling	2	2	4
Arrondering af landbrugsejendomme	2	2	4

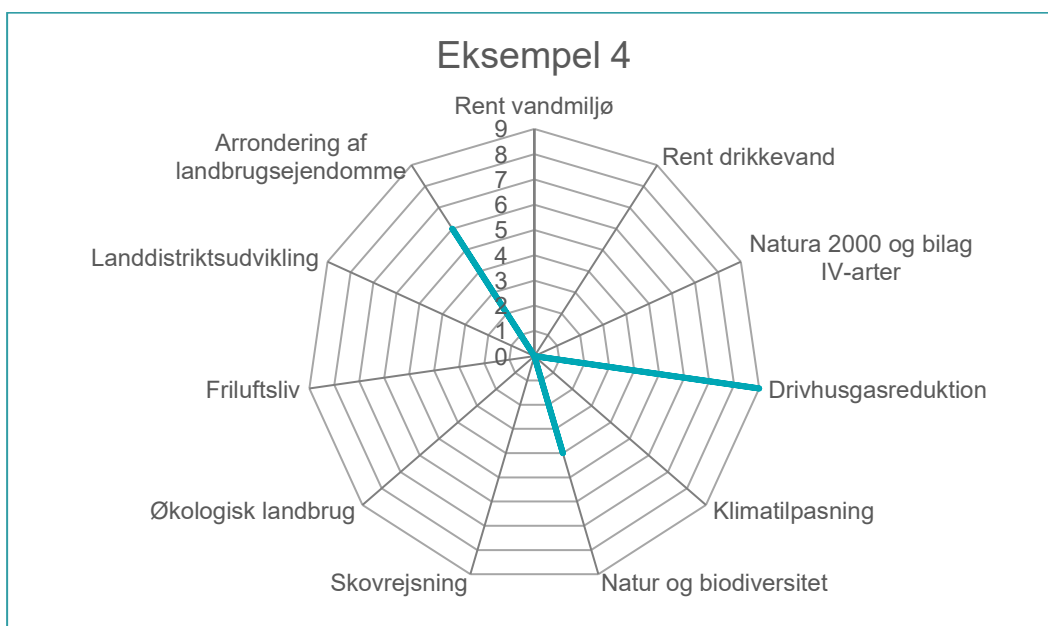

Eksempel 3	Vægt	Point	Samlede score
Nationale interesser			
Rent vandmiljø	3	1	3
Rent drikkevand	3	2	6
Natura 2000 og bilag IV-arter	3	1	3
Drivhusgasreduktion	3	2	6
Klimatilpasning	2	1	2
Natur og biodiversitet	2	2	4
Skovrejsning	2	2	4
Økologisk landbrug	2	0	0
Friluftsliv	2	3	6
Landdistriktsudvikling	2	3	6
Arrondering af landbrugsejendomme	2	3	6

Eksempel 4	Vægt	Point	Samlede score
Nationale interesser			
Rent vandmiljø	3	0	0
Rent drikkevand	3	0	0
Natura 2000 og bilag IV-arter	3	0	0
Drivhusgasreduktion	3	3	9
Klimatilpasning	2	0	0
Natur og biodiversitet	2	2	4
Skovrejsning	2	0	0
Økologisk landbrug	2	0	0
Friluftsliv	2	0	0
Landdistriktsudvikling	2	0	0
Arrondering af landbrugsejendomme	2	3	6

Pilotordning for multifunktionel jordfordeling -
Vejledning om samtykke til multifunktionel jordfordeling

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk